

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čekovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Teden Kmetске zveze od 16. do 23. novembra.

Zakaj teden Kmetске zveze? Ker bo-
do ta teden — od 16. do 23. novembra
— po vseh župnijah in občinah kraje-
vne Kmetске zveze nabirale člane. Ne
odklonite, ako vas povabijo, da pristo-
pite! Vzamite si za vzgled Kmetsko
zvezo v Belgiji, kjer je

vsak hišni gospodar član Kmetске zveze!

Po naših pravilih je lahko član
Kmetске zveze vsak pošten jugoslo-
vanski državljan, moški ali ženski, ki
je dopolnil 21. leto ter pripada kmet-
skemu stanu ali želi delovati za pro-
sneh kmetskega stanu. Torej ne samo
kmetje, ampak tudi manjši posestni-
ki, kočarji, želarji, kmetски delavci in
posli so lahko člani Kmetске zveze,
ker vsi ti pripadajo kmetskemu stanu.
Ne samo moški, ampak tudi ženske,
zlasti gospodinje! Članarina Kmetске
zveze je pač tako majhna, da ni vred-
no govoriti! Na Nižje-Avstrijskem je
članarina Kmetске zveze 6krat tolika
kakor pri nas, a je včlanjenih nad 100
tisoč kmetov in posestnikov, ki redno
plačujejo članarino, ker jih sicer iz-
brišejo. Skup držijo, zato pa imajo tu-
di uspehe! Dunajski gospodarski kro-
gi jih tako upoštevajo, da so načelnika
Kmetске zveze izvolili za načelnika
svoje organizacije »Gospodarskega
sveta«, ki je poleg Kmetске zveze naj-
važnejša gospodarska organizacija ce-
le avstrijske države! Te dni smo čitali
v »Delavski pravici«, da neka viničar-
ka-vdova ni mogla plačati članarine
pri svoji viničarski organizaciji; pa je
prinesla v trgovino nekaj komadov
faje na prodaj, samo da je lahko pla-
čala članarino!

Za teden Kmetске zveze nam je nek
mlad kmet napisal naslednje vrste:

Kmetje, združite se!

Car velikomoravske države Svetopolk je ležal na smrtni postelji. Trije
sinovi zro žalostno na umirajočega o-
četa. Zadnje nauke jim daje. Priporo-
ča jim zlasti edinost in slogo. Slednjič
da prinese butaro trdo povezanih pa-
lic ter jih poda sinovom, rekoč: »Pre-
lomite palice!« — Sinovi poskušajo, a
zaman! — »Ne morete«, pravi Svetopolk,
»potem pa razvežite palice in jih

zloomite posamič!« — Cesar niso mogli
poprej, to se jim je posrečilo sedaj. Pa-
lice so z lahkoto zlomili. — »Vidite«,
pravi umirajoči vladar, »tako bode z
vami, če ne boste edini med seboj!«
Dokler boste vzajemno podpirali drug
drugega, vam noben sovražnik ne bo
mogel do živlega; če pa boste med se-
boj needini, vas bodo strli in zlomili,
kakor vi te le palice.« — Sinovi so po-
zabili na očetov nauk — sprli so se in
se vojskovali med seboj. Posledice ni-
so izostale — velikomoravske države
je bilo konec. Sloga jači — nesloga pa
tlači! V združitvi je moč!

Kmetски stan preživlja danes težko
krizo, ki utegne postati zanj usodna.
Kmetijski proizvodi in pridelki nima-
jo danes prave cene v primeri s pridel-
ovalnimi stroški. Konkurenca drugih
držav, ki spravljajo kmetске proizvo-
de ceneje na svetovni trg, sili kmeto-
valca, da mora dati svoje pridelke —
pod ceno, ako sploh hoče priti do de-
narja za davke, za obleko in druge po-
trebe. A to, kar mora kmet kupiti, bo-
disi obleka ali gospodarsko orodje, še
je vedno v kričečem nasprotju s pro-
dajno ceno njegovih pridelkov. Zato
ni čuda, da leze kmet vedno globlje v
dolgove, da zopet poje po naših kmeti-
jah boben. Ni sicer to edeni vzrok pro-
pada naših kmetskih domov, so še
drugi vzroki, ki tudi pomagajo rušiti
trdnost kmeta, toda zdí se mi, da je to
glavni vzrok.

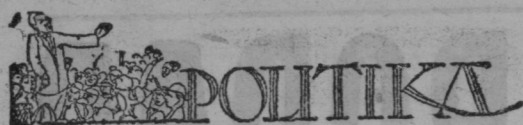
Nadalje kmetски stan, četudi je naj-
močnejši, še nima tiste veljave, ki mu
gre. Kje je vzrok? V nas samih! Vse
premalo se zavedamo važnosti stanov-
ske organizacije. V nas je še premalo
stanovske samozavesti. Poglejmo v
druge države, n. pr. v malo Dansko!
Ali so mar bila tam kmetu vedno tla
posuta z rožami? O, kaj še! Tudi dan-
ski kmet je preživljal težke dneve, tu-
di tam je bila pred desetletji težka go-
spodarska kriza. Toda potom svojih
organizacij — kmetskih zvez — ki so
nam po svoji moči lahko za vzgled, se
je kmetски stan dokopal do svojih prav-
ic, si potom svojih organizacij zboljš-
šal svoj položaj. Zavest, da je samo v
združenju moč, pomaga k rešitvi dan-
skega, belgijskega, nemškega in tudi
avstrijskega kmeta.

Naša Kmetסקa zveza

Tudi pri nas imamo Kmetסקo zve-
zo, ki ima namen združiti kmetски
stan v enotno stanovsko, strokovno in
kulturno organizacijo, ki bo zmožna
priboriti kmetskemu stanu v celotnem
javnem življenju vse pravice na vseh
področjih javnega, gospodarskega in
kulturnega življenja ter oni socialni
položaj, ki mu v državi gre. In še eno
hoče Kmetסקa zveza: namreč poglobiti
med kmeti stanovsko zavest tako, da
bo kmetски stan mogel povsod uve-
ljavljati svoj vpliv in braniti svoje in-
terese. — Vzglede kmetov v drugih dr-
žavah naj odpre oči tudi nam. — Vsi
kmetски ljudje, strnite svoje vrste in
se oklenite svoje stanovske organiza-
cije — Kmetске zveze! Teden od 16.
do 23. novembra je teden Kmetске
zveze. Skoro v vsaki fari je že osnova-
na krajevna Kmetסקa zveza. Kdor še
ni član Kmetске zveze, naj ta teden
stori svojo stanovsko dolžnost ter pri-
stopi h Kmetски zvezi! Vsi pa, kateri
ste že člani, pridobivajte novih članov.
Tekmujte v tem, kdo jih bode največ
pridobil — krajevne Kmetске zveze pa
katera bo najmočnejša!

Močna stanovska organizacija bodi
naš ponos! Čim več nas bo združenih
v Kmetски zvezi, tem več bo Kmetסקa
zveza lahko storila za kmetסקo ljud-
stvo! Čisto nekaj drugega je, ako lahko
vodstvo Kmetске zveze reče: »Mi pred
stavljamo 10 ali 20 tisoč slovenskih
kmetov in posestnikov«, kakor pa če
nas je samo nekaj sto! Le z močno in
dobro urejeno organizacijo si bo lah-
ko kmet zboljšal svoj položaj. Krizo, v
kateri se kmetски stan nahaja, bo lož-
je prenesel in tem gotoveje premagal.
Pregovor pravi: »Pomagaj si sam in
Bog ti bo pomagal!« Da! Ne zanašaj-
mo se toliko na druge! Sami strnimo
tesno svoje vrste, v enotni stanovski
in strokovni organizaciji si podajmo
roke ter s skupnimi močmi delajmo
za zboljšanje svojega položaja! Potem
smemo upati, da bo tudi Bog blago-
slovil naše prizadevanje. Manj tarna-
nja, pa več dela!

V močni stanovski organizaciji, v
stanovski samozavesti in na krščana-
skih načelih sloneči izobrazbi je bodoč-
nost in spas našega kmeta. Zato na-
delo za Kmetסקo zvezo v tednu od 16.
do 23. novembra! Naš klic je: Kmetje,
združite se!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz Albanije so prišla poročila, da je ljudstvo nezadovoljno s službeno in Italiji popolnoma udano politiko. Oblasti so zahtevale od prebivalstva prijavo streliva in radi tega so bili ubiti trije italijanski častniki. Kralj Zogu je hučo bolan na tuberkulozi v grlu in razmišlja o nasledniku.

Rumunski kralj Karol namerava odpraviti politične stranke in sestaviti vlado iz najbolj vidnih osebnosti. Novi vladi bi načeloval rumunski poslanik v Londonu Titulescu, ki ne pripada nobeni stranki.

Francoska zbornica je bila otvorjena za zimsko zasedanje dne 4. novembra. — Francija je storila vse, da bi preprečila preplavo Evrope s cenanim ruskim žitom ter lesom. Radi tega koraka Francije so preklicali sovjeti vsa industrijska naročila na Francoskem in s tem je tvorjen gospodarski boj med Francozi in ruskimi boljševiki.

Zborovanje razorožitvene komisije v Ženevi. Dne 6. novembra je pričelo v Ženevi sedmo zasedanje pripravljane razorožitvene komisije. Navzočih je 80 odposlancev, ki zastopajo 32 v Društvu narodov včlanjenih držav. Prisotni so tudi odposlanci ameriških Zedinjenih držav, Turčije in Rusije, ki niso članice Društva narodov.

Na Litvanskem je razpustila vlada vse katoliške organizacije in je s tem otvorjen kulturni boj. Zastopnik Sv. stolice v Litvi bo odpotoval v Rim. — Kulturni boj, ako ne bo ukinjen, bode pokopal samostojnost Litve.

Prepad med Ukrajino in Poljsko. Volilni boj je čisto zaslepil Poljake. Pod ključem so že vsi ukrajinski vodilni politiki. Ukrajinski nadškof knez Sceptycki se je mudil v Varšavi, a ga predsednik poljske vlade maršal Pilsudski niti sprejel ni v avdijenco. — Ukrajinci so se obrnili na papeža, naj se zavzame za nje in s tem je dobilo ukrajinsko uprašanje še prav posebno mednarodni značaj.

Volilni preokret v ameriških Združenih državah. V Združenih državah si delita moč dve stranki: republikanci in demokrati. Dne 4. novembra so se vršile volitve za celotno obnovo državnega zbora in za tretjinsko prenovitev senata. Novo izvoljeni ameriški kongres bo začel po ustavi poslovati še le koncem prihodnjega leta. Prva zbornica šteje 435 poslancev, druga 96 senatorjev. Republikanci so razpodeljali dosedaj z 269 poslaniškimi mesti, demokrati so jih imeli le 166. V senatu so imele republikanci 57 mandatov, demokrati le 39. Po zadnjih vesteh iz Washingtona so volilni izidi ti-le: 218 republikancev, 216 demokratov, 1 neodvisen farmer.

DOBRO manufakturno **BLAGO**
kupite po najnižjih cenah pri

M. E. ŠEPEC
Maribor Grajski trg 2 1222

Občni zbor Kmetijske zveze v Mariboru

bo v sredo dne 10. decembra 1930 ob 10. uri predpoldne v Zadrugi gospodarski banki v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in preglednikov.
2. Naše kmetijstvo v svetovnem gospodarstvu — Ivan Vesenjajak.
3. Standarizacija. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov — Vl. Pušenjak.
4. Organizacija izvoza naših kmetijskih pridelkov — France Jerebič.
5. Predlogi in sklepi.
6. Volitev načelstva in treh preglednikov računov.
7. Slučajnosti.

Vsaka krajevna kmetijska zveza pošlje na občni zbor za vsakih začetih 20 članov po 1 delegata, ki mora imeti s seboj pismeno pooblastilo krajevnega odbora kmetijske zveze.

Načelnik.

ZANEDELJO Francoska revolucija.

Splošno o revoluciji.

Na Francoskem je bilo že davno vse pripravljeno za prevrat. Glavni vzroki revolucije so bili na političnem ter socialnem polju življenja in že sami bi bili zadostovalni, priklicati prevrat; a najbolj rodovitna tla za revolucijo so bila v versko nravnem življenju in že baš radi tega se je tako strahovito razmahnila in povzročila tako grozna razdejavanja. Nevera in nečistost sta bili popolni gospodarici v višjih krogih, v znanosti ter po časopisju. Na političnem polju se je bil do skrajnosti osvoval brezmejni absolutizem; severo-ameriška osvobodilna vojna 1775-83 je vzbudila navdušenje za republikansko državno obliko; nižje ljudstvo je ječalo pod neznoznimi davki ter bremenji, posledica brezkončnih vojn Ludovika XIV. ter njegove in njegovega naslednika potratnosti na dvoru. Plemstvo ter duhovščina sta bila davkov prosta ter sta bila pri ljudstvu le orodje osvovalne vlade. Plemstvo je zahtevalo od tlačanov le dajatve, a mu ni dalo nič za to. Pri vsem tem naštetem zlu je bila francoska država pred bankrotom.

Da bi odstranila državno finančno bedo, je bila absolutistična vlada prisiljena, da je sklicala na posvet leta 1789 stanove in še pritegnila takozvani tretji stan. Kmalu je potegnil tretji stan vso oblast nase in se proglasil za »narodno skupščino« ki je našla proti sredstvo zoper državni bankrot v zaplenitvi cerkvenega premoženja. Kmalu za tem se je lotila narodna skupščina koraka, da bi dala državi drugo obliko, navezala kraljestvo na ljudsko voljo, razdrila cerkveni red ter zatrla sa-

mostane. To gibanje je dovedlo kmalu do umora kralja in do uvedbe republike brez Boga. Francija bi naj bila razkristjanjena, kar se je tudi zgodilo v najhujši meri v javnem ter družinskem življenju. Reke krvi, ki so jo preplavili, so priklicale streznenje in hrepenenje po Bogu ter po pomirjenju dežele. Napoleon Bonaparte, od l. 1799 prvi konzul, je ukrotil revolucijo, vpo stavil je namesto zaželjene meščanske svobode železno gospodarstvo vojaščine in je napravil s pogodbo z Vatikanom (leta 1802) Francijo v zunanjem življenju krščansko.

Kako je razkristjanila revolucija Francijo?

Revolucionarna narodna skupščina se je lotila po uničenju cerkvenega premoženja, iztrebljenju dobre duhovščine ter samostanov zakona. Zupovedala je civilno poroko, razporka je bila po zakonu dovoljena. V Parizu so bile ločitve zakonov na dnevnem redu. Ker so bili možje dalje časa v vojni, so sklepale žene doma kar druge zakonske zveze. Zakonski zadržki so bili odpravljani; nezakonski otroci glede dedščine enakovredni z zakonskimi; vlačuge so prejemale celo državno podporo. Ko je umoril takozvani narodni konvent kralja in vse nasprotnike, je deloval od sredine leta 1793 na tem, da popolnoma razkristjani Francijo. Še obstoječe cerkveno imetje ter opremo je zaplenil, cerkvam pustil le en zvon, mnogo cerkev je bilo prodanih in služba božja odpravljena. Cerkev sv. Genofeve v Parizu je bila proglašena za svetišče vseh bogov in v njem so pokopali največjega brezverskega rovarja Voltaira kot prvega »svetnika« republike. Celo krščansko časovno računanje s krščanskim koledarjem vred sta bila odpravljena 22. nov. 1793. Novo štetje je pričelo z dnem proglačitve republike, 22. septembra 1792; meseci so prejeli druga imena; mesto krščanskega tedna je bilo upeljano 10 dni, mesto krščanskih praznikov so bili uvedeni republikanski s pustnimi obredi. Novo službo božjo so upeljali s — češčenjem »boginje pameti«. Posadili so na nosala ničvredno žensko z republikansko čepico na glavi in v nesposobni obleki. V slovesnem sprevedu so jo spremljali v pariško stolno cerkev, jo dvignili na oltar in zažigali — pred njo kadilo. Peli so boginji na čast slavospeve, popivali iz svetih posod in uganjali najbolj razuzdana bogokletstva. Pravkar opisana služba božja bi se naj ponavljala vsaki deseti dan tudi po deželi, kar se je resnično godilo nekaj časa.

Robespierre, začasni diktator Francije, se je bal, da bi znala pognati iz tega češčenja vlačuge nevarnost za nje govo diktaturo, je pustil vladne pristaje, ki so se zavzemali za »boginjo pameti«, obglaviti in je zapovedala narodna skupščina na njegov pritisk vero v pričujočnost Boga in v neumrjočnost duše. Po obglavljenju Robespierre — 21. febr. 1795 — je izšla postava, po kateri so bili prepovedani vsi obredi iz-

ven cerkve, zvonjenje, vsa verska znamenja na hišah, duhovniki so niso smeli pokazati v duhovniški obleki.

Dne 30. marca 1795 je bilo uzakonjeno, da se morajo kristjani posluževati cerkev ne le ob praznikih republike, ampak tudi glede krščanskega bogoslužja — narodna skupščina je dovolila versko prostost.

V par stavkih opisana grozna revolucija Francije nam kaže, kam in kako daleč zabredejo državni krmilarji in od njih nahujskane množice, ako so zavrgle Boga ter cerkev ter se oprijele prelivanja krvi in neverjetnih bogočastnih blaznosti. Kar so počenjali v dobi revolucije Francozi, uganjajo danes boljševiki v Rusiji.

*

Kam vodi laična šola. Laična šola je posvetna šola brez Cerkve in brez verske vzgoje. Takšno šolo so radikali vpeljali na Francoskem. Sadovi te šole so takšni, da svojo domovino iskreno ljubeči Francozi dvigajo v vedno večjem številu in z vedno večjo odločnostjo svoje svarilne glasove. Sadovi se kažejo ne samo pri učencih, marveč tudi pri učiteljih. Velika večina — tri četrtine — francoskega ljudskošolskega učiteljstva je organizirana v socialističnih ali pa celo v komunističnih organizacijah. Vsak razumen človek vidi, kakšna nevarnost preti od takšnih organizacij moralni in domovinski vzgoji francoske mladine. — Stranke, ki so zakrivile zakone o popolni laizaciji francoske ljudske šole, se sedaj v skrbeh prijemajo za glavo. Iznjali so iz državnih šol duha božjega in verskega, priklicali pa so v nje duha rdečkarskega. V skrbeh je tudi sedanja francoska vlada, ki misli na to, kako bi zajezila povodenj socializma in komunizma med učiteljstvom. Katoličani so si proti tej nevarnosti pomagali na drug, bolj učinkovit način: zasnovali so si zasebne katoliške šole, ki jih vzdržujejo z lastnimi stroški. V te šole zahaja že 47% šolske dece. So države, ki posnemajo francoski vzor državne laične šole, ne posnemajo pa francoskega zgleda, ki daje svobodo zasebnim šolam verskega duha. Takšno posnemanje je nedosledno in škodljivo.

Hoover in ameriški katoličani. Predsednik Hoover je poslal pozdrav ameriškim luteranom, ki obhajajo 400letnico protestantizma. V svojem pismu hvali Lutro kot početnika verske reformacije in reformacije zastaralih odnošajev med cerkvijo in državo. — Predsednik katoliškega združenja je odgovoril z ostrim protestom, češ, da je Hooverjeva izjava udarec katoličanom v obraz in da predsednik svobodne Amerike ne sme kazati strankarske naklonjenosti za to ali ono veroizpoved, ampak mora biti branitelj ustave, ki daje vsem veroizpovedim enake pravice. Predsednikov tajnik je takoj nato izjavil, da predsednik ni nameraval žaliti verskega čuta katoličanov, da je vselej pospeševal strpljivost napram vsem veroizpovedim.

Katoliška Cerkev v Ameriki. »Najmočnejša je danes katoliška Cerkev v Ameriki«, je dejal neki francoski filozof in učenjak, ki je ravnokar prišel v Zedinjene države Severne Amerike, kjer bo imel znanstvena predavanja po ameriških vseučiliščih. »Ni močna po številu, toda trdna je v organizaciji in to mlado zdravje ji bode priborilo končno zmago v Združenih državah.«

Iz protestantizma v katoliško Cerkev. V indijski vasi Nellore je prestopilo v katoliško Cerkev pol vasi: 126 družin, ki so doslej pripadali neki protestantski verski ločini. Misijonarji jim niso takoj verovali in so jim dali dve leti poskušnje. V teh dveh letih so se pokazali goreče kristjane, ter tako po pravici zaslužili krst in Kristusa.

Spreobrnjeni ljudožrci. V gorah Papuanskih otokov v Novi Gvineji so slavili čudovit jubilej. Minilo je 25 let, odkar je Kristusov nauk preosnovil srca ljudožrcev v ponižne nasledovalce Kristusove. Pred 25 leti so poznali samo vojsko in divje klanje. Danes pa obdelujejo zemljo, hodijo v cerkev in k zakramentom; še drugim poganskim rodovom so v zglede. Sosedni rodovi so poslali odposlanstvo k misijonarjem, naj bi še njim pokazali luč prave vere. Kakor hitro dobe misijonarji pomoč in nove apostole, bodo šli in ustregli želji paganov. Čudovita moč milosti božje, ki more divjega lju dožreca spraviti na kolena pred namestnikom Kristusovim v spovednici.

NOVICE

Ministri v Sloveniji. Ljubljano in Maribor so obiskali v nedeljo, oziroma v torek ministrski predsednik Živkovič in finančni minister dr. Šverljuga, minister pravde dr. Srskič ter minister za šume in rude Dušan Serbec. Sprejem ministrov v Sloveniji je bil iskren in veličasten.

Ponesrečil je viš. g. župnik F. Treiber iz Šmiklavža pri Slovenjgradu. Konj se je splašil v Slovenjgradu avtomobila. Gospod župnik je padel z voza in se poškodoval pri padcu.

Uboj. Na cesti v Zgornji Dupleški vrh je napadel posestniški sin čevljarskega pomočnika Ivana Čaplo in ga tako obdelal s krampom, da je na posledicah poškodb umrl v mariborski bolnici.

Drvo ga je ubilo. V Zgornji Pristavi v mariborski okolici so v petek dne 7. novembra pri Kvasovih v gozdu podirali drevje. Eno od dreves je doseglo pri padcu z vejami Mihaela Kvasa in mu stisnilo prsni koš, da je revež takoj izdahnil.

Hača nesreča. Posestnica Helena Rap iz Lovnika pri Poljčanah je brnala njivo. Na strmi njivi pri ovinku je brano dvignila, ker je hotela obrniti. Pri obračanju je spodrsnila, padla, in brana z zobmi na njo. V tako groznem položaju so jo vlekli konji še kakih 200 korakov. Revi je potegnilo železno zobovje kožo s telesa in jej zlo mila dosednja noča.

Samo 290 Din

obleka iz bombažaste tkanine!

Samo 380 Din

trpežna sukna obleka!

Samo 550 Din

zimska sukna iz debelega sukna! 1004/5

Razpošilja

Trgovski dom Stepmeki, Celje št. 24

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustrirani cerkiz z večti soč slikami, katerega dobite popolnoma zastonj!

Podsulo ga je. Dne 8. novembra je podsula zemlja delavca Antona Kluga iz Kamenšaka, ki je kopal zemljo za opekarno g. Krajnca iz Ljutomera. Ponesrečenega so prepeljali v ormoško bolnico.

Skrivajte orožje pred decol V Mežici na Koroškem sta se igrala štiri- in petletni fantek. Mlajši je snel s stene puško in po otroški neprevidnosti sprožil v starejšega, kateremu je obtičala krogla v glavi in je življenje otroka na tehtnici.

Smrtna žrtev po nesreči. V Nedelici v Prekmurju se je igral 24letni mladenič Stefan Dominko s starim revolverjem, ki je bil na nesrečo nabit. Radi neprevidnega ravnanja se je orožje sprožilo in krogla je smrtno zadela teto Hozjan Uršo, ki se je bila pravkar vrnila od popoldanske službe božje in se je odpravljala na dan Vseh svetnikov na pokopališče.

Ker je bila žejna, je izpila po neprevidnosti precej ocatove kisline 71letna Marija Dvoršak iz Strenskega pri Rimskih toplicah. Radi starosti je njeno stanje opasno.

Psalterium Breviarium Romani se je pred nekaj tedni našel pri Ptujcu. Dobri se v župnišču pri Sv. Marku niže Ptujca. Lastnik ni vpisan.

Koliko stane mednarodni mir? Nedavno objavljen proračun Društva narodov za prihodnje leto 1931 znaša šest milijonov dolarjev. Za ta znesek bo torej človeštvo vsaj leto dni varno pred vojno. Društvo narodov samo: njegove seje, osebje in tiskovine stane 3.300.000 dolarjev. Druga polovica kreditov se porabi v kritje izdatkov obeh ustanov, ki delujeta pod pokroviteljstvom Društva narodov. To sta mednarodno mirovno razsodišče v Haagu in mednarodni urad dela v Ženevi.

Kedaj so začeli rabiti na čevljih — peto? Cesar Karol Veliki je bil še kronan v copatah brez pete na čevljih, katere do tedaj niso poznali še nikjer na svetu. Začeli so jo rabiti nekaj let pred 1600. Kedo je izumitelj pete na čevlju, je neznano.

Ključ cerkve božjega groba v Jeruzalemu, ki je najznamenitejše svetišče krščanstva, je v rokah mohamedanca.

Na Španskem ter Portugalskem in v nekaterih pokrajinah Severne Amerike ne prevzame žena po poroki ime na moža, ampak obdrži še naprej svoje dekliško ime.

Temeljni kamen za prekrasno stolno cerkev v Kölnu ob nemški reki Reni so položili leta 1248. Cerkev je bila končno veljavno posvečena 15. oktobra 1880. Gradili so jo 632 let.

Največ gozdov je v Ameriki, kjer je pogozenih 35 procentov celotne površine. Za Ameriko pride Azija s 27% in potem še le Evropa z 20 odst. gozda.

Na premoгу najbolj bogata je Kitajska, akoravno daje na leto le 10 milijonov ton premoga. Strokovnjaki so precenili premogovno bogastvo Kitajske na 1000 milijard ton.

Predsednik francoske republike med afriškimi podložniki. Francoski predsednik Doumergue potuje po Franciji pripadajočih kolonijah severne Afrike. V potovalnem programu je bil določen tudi obisk pri Rossan Uld Moganu, poglavarju najmočnejšega plemena Berbov. Predsednik je zapustil zgodaj zjutraj mesto Fez. Vožnja je vodila skozi rožnato ravnino. Ob celem potu so bili nastavljeni jezdec, ki so prihitali iz najbolj oddaljenih okrajev, da bi videli francoskega predsednika. Na cilju vožnje, v Asru, je bilo videti pravilčno sliko: na nepreglednem polju je bil jezdec poleg jezdec. Tri tisoč berbskih konjenikov bi naj defiliralo v urejenih vrstah mimo predsednika. Konjeniške množice se niso držale predpisov, ampak so se podile v neurejenih tolpah med nemnosnim kričanjem mimo vladarja. Ob koncu parade je povabil poglavar Berbov predsednika in njegovo spremstvo v svoj šotor na slovesni obed. Pred pričetkom kosila je prednašal mlad berbski pesnik stihe, v katerih je bila izražena radost nad visokim obiskom in proslavljena Francija, ki je prinesla deželi, v kateri so gospodarili še pred kratkem levi ter hudobni ljudje, mir ter blagostanje. Gostje so se spustili na zglavnike, služinčad je začela prinašati jedila. Berbi so raztrgali koštrunovo pečenko z rokami na kose in so jih povžili, le za predsednika so bile pripravljene vilice ter nož. Med jedjo je plesalo par tucatov mladih plesalk. Po obedu je bila ponovna vojaška parada, na kar je odpotoval predsednik v Fez.

Velika rudniška nesreča v Ameriki. Dne 6. novembra so eksplodirali v premogokopu Mielfield v državi Ohio v severni Ameriki jamski plini. Mrtvih je 235 rudarjev in med njimi tudi — predsednik premogovnika Titus, ki se je mudil ob času eksplozije s 5 strokovnjaki v rovu.

V Ameriki se pivovarne že pripravljajo. Ferd Pabst, pivovarnar v Milwaukee, je zelo optimističen. Izjavil je namreč, da je že odredil znesek 100.000 dolarjev, da se izvršijo vse priprave za kuhanje piva v pivovarni, tako da se izdelovanje pravega piva lahko prične vsak trenotek. Pivovarnar je tudi dejal, da je sicer še malo riskirano investirati to vsoto ože zdaj v ta namen, vendar pa računa na javno mnenje, in ako se ozira na to, lahko reče, da ni več daleč čas, da se bo pivo vrnilo. — Njegova pivovarna je pred alkoholno prepovedjo izdelala letno okrog 50 milijonov sodčkov piva in okrog 65 tisoč oseb je bi-

lo na razne načine zaposlenih pri delu za njo.

Od po morju plavajočega ledenika gleda iznad valov komaj 1 devetina. Da obdrži ledenik v vodi ravnotežje, je potrebno, da se nahaja za vsak kubični meter ledu nad vodo 8 kubičnih metrov pod vodo.

Dvetonsko ogledalo. Po naročilu meropreizkusnega urada v Washingtonu v Severni Ameriki so ulili maja 1929 stekleno klado, ki je tehtala 2000 kg in bo služila kot ogledalo za daljno gled. Steklena klada je okrogla, meri v premeru 1.8 m in je visoka 32 cm. Steklo so prepeljali v Pittsburg k najbolj znamenitemu brusarju, da bi ga izbrusil in pripravil za daljnogled. — Brusar mu je dal obliko izdolbenega ogledala, kojega globočina znaša na sredini 2.4 cm. Baš sedaj je dogotovljena komaj ena petina ogledala, akoravno zgleda, kakor bi že bilo gotovo. Najtežje je, odstraniti neznatna vzbočenja. Od brusarja zahtevajo, da mora odgovarjati udobina ogledala valovljenju rumene luči in ta dolžina valovanja znaša 20tisoči del enega milimetra. Ker delajo na ogledalu z navečjo natančnostjo, se ozirajo pri brušenju ter poliranju tudi na temperaturo prostorov, v katerih brusijo in ta mora biti vedno stalna. Upajo, da bo dogotovljeno ogledalo leta 1931. Daljnogled s tem izrednim ogledalom pride v zvezdarno vseučilišča mesta Ohio. Omenjeni ugotov bo največje ogledalo v Ameriki.

Novo sredstvo za omamljenje. Pri operacijah so uporabljali zdravniki pri popolnem omamljenju eter. Udihaavanje etra ima po vzbujenju bljuvalne posledice za želodec in razne druge neprijetnosti v glavi. Nemška učenjaka: dr. Rihard Willstätter iz Monakovega in Duisberg iz Jene na Nemškem sta odkrila novo mamilno sredstvo, ki se imenuje »avertin« in ima pri uspanju za operacije velike prednosti pred etrom. Avertin se ubrizgne pol ure pred operacijo in zaziblje na lahko človeka v najbolj trdo spanje, ki traja brez občutka bolečin par ur. Ko se človek prebudi, ne čuti nobenih neprijetnih posledic, ampak nasprotno: se počuti pokrepčanega. Avertin se ne sme uporabljati pri bolnikih, ki so bolni na jetrih, ki so zelo stari ali ki so jetični.

Slava lenobe. Zamorci navadno niso posebno vneti za delo, ampak raje leže na solncu. Tu leže toliko raje, čim manj se jim je treba potiti. Veliki umetniki so v lenuharjenju zlasti zamorci iz Konga v Afriki, kar se da sklepati že iz njihovih pregovorov. Pregovora »rana ura — zlata ura« ne poznajo. Neki francoski misijonar je zbral več takih pregovorov, ki so prav zanimivi: »Še nihče ni umrl od tega, če je preveč spal, preveč dela pa zdravju rado škoduje.« — »Kdor spi, temu se ne bo trn zabodel v nogo.« — »Nič ni potrebno, truditi se za bogastvo, kajti kdor živi, je že s tem dovolj bogat. Delati, da bi človek obogatel, je neumnost, ker ostane človek potem sam. Bogatin nima prijateljev.« — »Če pa že res ne gre drugače, kakor da moraš delati, se nikar ne pre-

ganjaj, ampak pomisli: Kdor prehitro teče, ne vidi kamenja, ki leži na njegovi poti.«

Skrivnostna radijo-postaja. Moskovski boljševiški vladi dela mnogo skrbi in preglavice skrivnostna radijo-postaja, ki oddaja trikrat na teden vesti. Vsak torek, četrtek in v nedeljo označi glas: »Tukaj radijo-postaja generala Kutjepova« (bil je vodja ruskih beguncev, a so ga lansko leto sovjetski agenti v Parizu ugrabili in prepeljali mrtvega v Moskvo, kjer je bilo njegovo truplo sežgano) in nato prične protisovjetska propaganda. Kljub vsemu prizadevanju niso mogli doslej izslediti sedeža te skrivnostne postaje. Sovjete pri celi zadevi jezi najbolj to, ker oddaja postaja vsikdar zanesljive in resnične svetovne novice in ob koncu teh dostavlja poročila o življenju ter delovanju ruskih prognancev v inozemstvu.

Zmagoslavje tehnike. Siamski kralj (vzhodna Indija) se bo lahko te dni telefonično razgovarjal z Washingtonom v ameriških Združenih državah. Telefonsko zvezo je ustvarila berlinska tvrdka na razdaljo: Bangkok—Washington. Obe telefonično zvezani mesti sta oddaljeni eno od drugega 15 tisoč km. Pogovor se širi na daljavo Bangkok—Berlin (8600 km) brezžično, iz Belina v London (1000 km) po kablju, iz Londona v Newyork (5600 km) brezžično in iz Newyorka v Washington (350 km) zopet po kablju. Omenjena telefonska zveza je na celem svetu najdaljša.

Pisava, ki še ni razvozljana. Učenjaki čitajo danes z lahkoto staroegipčansko pisavo, babilonske klinopise in razna druga stara pisemska znamenja ter skrivnosti. Popolna zagonetka je pisava že davno iztrebljenih, visoko kulturnih Inkov, ki so prebivali v današnji državi Peru v južni Ameriki. Ta narod, katerega so zaslužnili Španci pred 400 leti, je pisal s pomočjo vozlov, katere so upletali z vso natančnostjo v gotovih razdaljah v motvoze, katere so imenovali »kvipus«. V grobnicah Inkov je ohranjenih do danes vse polno teh vozlov, a nobenemu učenjaku še ni uspelo, da bi jih bil doslej razvozljal. Z Inki je legel v grob tudi ključ do njihove zagonetne pisave.

Blagoslov božji. Časopisje poroča, da je umrla Brazilijanka Roza Costa, ki je dosegla izredno in naravnost neverjetno starost 150 let. Zadnja leta svojega življenja je trdila z vso odločnostjo, da je na celem svetu najstarejša žena. Imela je 18 otrok, ki so stari vsi nad sto let in se veselijo krepkega zdravja. Tudi pokojna je bila do zadnjega duševno čila. Zapustila je razen 14 sinov in 4 hčera 104 vnuke in 230 pravnukov.

Meščani ameriškega mesta Čikago se oborožujejo. Prebivalstvo mesta Čikago je sklenilo, da bo seglo po samobrambi in organiziralo proti tolovajskim bandam oboroženo silo. V predmestju Evanston, kjer stanujejo najbolj premožni meščani, je oborožitev že izpeljana. Novo ustvarjena organizacija se imenuje »Klub strelcev poklicnih mož in žensk« in mu načeljuje sodnik Viljem Freeman. Ob priliki e-

tvoritve kluba je podal Freeman častnikarjem to le izjavo: »Mi oborožujemo trgovce in njih moške ter ženske nastavlence. Člane naše organizacije podučujejo v policijskih vojašnicah, kako morajo rabiti orožje. Vsak član se mora zavezati, da bo tvegaval v slučajju potrebe neustrašeno boj z banditi.

Reja divjih svinj. V severno-zapadni Indiji leži Pičola jezero v bližini mesta Udaipur. Tukaj sem pritečejo vsak dan ob gotovem času iz džungel čela krdela divjih svinj z mladiči vred. Čakajo na prihod čolna, ki pripelje iz vzhodne obali jezera, kjer stoji palača maharadže (indijski knez domačin) iz Udaipura. Čoln je napolnjen z zrnjem, katerega raztrosijo knezovi služabniki med divjačino. Ta prehrana sicer zelo škodljivih svinj se vrši dnevno že skozi 50 let kot spomin na maharadžo Su-žo Singha, ki je bil strasten lovec na divje svinje. Da bi privabil divjačino iz džungel na odprto plan, je pustil na trositi žito in nato je prirejal lov na divje ščetince le s sulico. Njegovi nasledniki sicer niso več lovili divjih svinj, pač pa je ohranila navada razmetavanja žita do danes kot spomin na priljubljenega kneza lovca. Si lahko predstavljamo, kako so divje svinje razmnožene po džunglah okrog Pičola jezera.

Docent dr. Ivan Matko, specialista za notranje bolezni, se je je preselil: Maribor, Trubarjeva ulica 5, poleg protestantske cerkve. 1341

Zdravnik v Apačah dr. Vilko Peče se je preselil in ordinira od 1. novembra naprej v hiši št. 6 v Apačah. 1362
Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerne. 581

Opozorilo, da prodaja radi prezidave zimsko blago za lastno in vse drugo za znižano ceno Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 10. 1266

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »**Franz Josefovi**« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »**Franz Josefova**« voda izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova**« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Družinsko pralike za leto 1931 s podobo Sv. družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej - ker je res nekaj praktičnega. 1350

Slaba vest.

Na krovu ladje »Sault Ste. Marie« je pripovedoval duhovnik Gibbons med vožnjo po Ameriškem jezeru Michigan ta-le doživljaj:

»Pred dvema leti sem potoval preko mej polotoka Alaska po reki Yukon, da bi obiskal misijonsko postajo Pelby Mountains. Poprej sem že bil tamkaj pred osmimi leti. Poznal sem nekaj lovcev na kožuhovino in med temi tudi Indijanca ki se je pisal Peter Mameau in ni bil na dobrem

glasu. Ta indijanski mož ni mogel nikomur pogledati v obraz. Pravili so, da je pribežal na sever iz juga, da bi se izognil srečanju s policijo.

Pri mojem drugem obisku v omenjenem kraju nisem našel Indijanca samega. Belokožec je stanoval z njim. Imenoval se je Viljem Wheeher in mu je bilo kakih 30 let. Zgledal je slabo in posebno v obraz je bil prepadel. Bil je zelo vesel, ko je zagledal zopet belega človeka. »Ostanite vendar pri nama preko noči v koči,« me je prosil. »Do Eddie Warsbach je dober dan hoda.« Ostal sem. Ne radi prenočišča, ampak radi tega, ker je zvenela iz Wheeherjevega govora nekaka tajnost, ko je naglasil besede: »Moram se razgovoriti s človekom.«

Za razgovor je bila priložnost, ker se je Indijanec zavil v odejo in nama obrnil hrbet. Sedela sva molče pri ognju in pušila iz pip, dokler ni zasmrčal Indijanec. Nato se je sklonil Wheeher proti meni in rekel: »Gospod, ime, katerega sem imenoval poprej, ni pravilno. Pišem se Harry Tompkins in sem iz Združenih držav. Spremenil sem ime, ker sem bojzljivec in — morilec. Ubijalec brata.«

Utihnil je in se zagledal v ogenj. Nič mu nisem odgovoril. Človeške besede so brezsmislne, ako je duša razdvojena. Duša mora opraviti sama seboj.

Harry Tompkins je nadaljeval: »Glejte, ko ste bili zadnjič tukaj, mene še ni bilo. Bil sem tedaj v Detroitu. Nisem bil slab človek, le lahkomišeln in sem delal bratu Rihardu bridke preglavice. Odkar je izšla v Združenih državah alkoholna prepoved, sem postal pijanec. Sila ni dobra in zadene na odpor. In žganje mi je teknilo dvakrat boljše, ker ni bilo dovoljeno.

Rihard — bil je starejši od mene — me je skušal svariti skraja z dobrim: »Harry, ne pretiravaj!« Njegove besede so bile bob ob steno. Izlil mi je steklenico žganja, katero sem hranil doma. Sporekla sva se. Nekega večera sem se vrnil pijan. Kolo-vratil sem proti omari, kjer je bila shranjena moja steklenica. »Pusti,« mi je zastavil Rihard pot. »Danes si pil že dovolj.« Porinil sem ga na stran. Udaril me je s pestjo v obraz.

Se ne spominjam, kaj sem storil naslednje trenutke. Zavedam se, da sem se iztreznil na mah, držal sem v roki pištolo in stal sem poleg Riharda. Ta je ležal na tleh . . . in izpod las, ki so mu viseli globoko v čelo, je kapljala kri. Ustrelil sem ga!

Harryjevi prsti so se tresli. Podprl si je glavo s komolci in nadaljeval: »Moral bi se bil javiti policiji. Zbežal sem preko meje v Kanado, hotel sem poskusiti kot delavec na farmi, a sem tekel dalje proti severu, ker se mi je dozdevalo, da mi vsak stražnik grozi z besedami: »Baš tebe iščemo!« Na ta način sem se zatekel semkaj. Teh 7 let je bilo zame pravi pekel. Vem, da imajo belokožci tega le Indijanca za zločinca. O meni jim ni znanega ničesar, a vendar se me ogibljejo, ker bivam pod skupno streho s Petrom. Večkrat se mi dozdeva, da mi tukaj ni za vzdržati. Hrepenim po družbi. Vi ste prvi, ki se razgovarja z menoj prijazno in radi tega ste poslušali tudi mojo spoved.«

Mož se mi je smilil. Krivda na zločin je tičala v brezsmiselnosti postavi, ki je napravila iz zmernega človeka — pijanca. Uvidel sem, da se bo tukaj v divjini v družbi

Krasne kodre

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potanju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodralk s Hela-Kodralom. Tudi najlepši bu-bikopf se polepša s Helo, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. — Dr. Nic. Kemeny, Košice H., poštni predal 12/228, Čehoslovaško. 1294

Indijanca čisto zgubil in sem mu rekel: »Morate zopet med ljudi. Pojdite na zapadno obal, kjer vas ne pozna nikdo in poskusite tamkaj z novim življenjem.« Ne vem, če je pričakoval od mene ta odgovor. Najbrž že, ker mi je stisnil hvaležno roko, kakor bi mu bil zopet podaril življenje.

Ko sem se poslovil zjutraj od njega, mi je rekel: »Preselil se bom v Vancouver. Morda se bova tamkaj videla.«

Ne, nisva se več sestala. Prejel sem od njega, ko sem dospel dva meseca pozneje v Luneau pismo. V pismu mi je poročal v upanju in o načrtih za bodočnost. Pisal mi je med vožnjo na parniku. Bil je videti umirjen, vendar iz njegove zadnje opazke je zvenel obup: »Na krovu sta dva policista. Skraja sem bil uverjen, da iščeta mene.«

Prejel sem še drugo pisanje od policije v Vancouverju: »V tukajšnji bolnici je umrl mož, v katerem so ugotovili Harry Tompkinsa iz Detroita. Ker smo našli v žepu umrlega listič z vašim imenom, vas prosimo, da bi nam sporočili nekaj več o tem možu.«

Sporočil sem policiji, kar mi je bilo znane o Harryju in sem tudi prosil, naj mi naznanijo, kako in zakaj je umrl moj znanec. Odgovor oblasti me je presenetil. Pisali so mi: Harry se je izkrcaal v Vancouverju. Že na parniku sta ga vznemirjala dva stražnika s svojo navzočnostjo. Harry je ostavil hitro ladjo, da bi policajev ved ne videl. Na voglu ulice je že zopet postal pred stražo. Harry Tompkins je zrl v policajja kakor v kako prikazen z drugega sveta. Nato je stopil policist proti njemu, mu položil roko na ramo in ga opozoril: »Harry!« Bil je Rihard Tompkins, njegov brat, katerega je bil ustrelil pred osmimi leti! Gotovo se je povrnil iz večnosti, da bi zahteval zadoščanje za zločin. Obraz ubitega, njegov glas, roka, policijska uniforma, to vse je bilo preveč za izmučeno Harryjevo telo. Zgrudil se je. Zadel ga je na mestu srčna kap.

Razlaga za pojav Riharda Tompkinsa je bila enostavna. Harryjeva kroglja ga je bila le oprasnila in ga omamila. Nato si je Rihard sam predbacival: Ne smel bi ga bil udariti. Radi tega je šel Rihard za bratovo sledjo v Kanado, dokler je ni zgubil. In ker je bil ob službo v Detroitu, je postal stražnik v Vancouverju. Upal je, da bo vendar le slučajno našel brata. Na tako žalostno svidenje seve ni mislil.

*

Bele sence.

Človeško življenje je mnogokrat na doživljajih tako bogato, da presega fantazije filma. »Belih senc« ni videti samo na plat-

na v kinu, večkrat se udeležujejo tudi v resničnem življenju.

Majhen otok Sv. Barbara v Južnem morju je bil pred kratkim pozorišče igre »belih senc«.

Šest pomorščakov od moštva necega angleškega parnika, ki se je ustavil pri otoku, se je uprlo vodstvu ladje. Upornike so premagali in jih peljali proti angleškemu konzulatu. Med potjo se je pa posrečilo tem puntarjem, da so utekli in se skrili na otoku. Vsa poizvedovanja za begunci so bila brezuspešna. Ker je bil angleški konzul dopotoval z otoka, je dal kapitan parnika povelje za nadaljevanje vožnje. Ko je izgubila ladja v daljavi, so se prikazali iz skrivališč mornarji. Ker so bili oboroženi, so kmalu ustrahovali miroljubne otočane. Enega iz svoje sredine so oklicali za novega angleškega konzula, ki je začel svojo konzularno službo s tem, da je razpisal davke in jih tudi iztirjal. Vsi domačini so morali plačevati predpisane jim davke v gotovini ali v naravi. Ker so se pa uporniki le bali, da bi se lahko njihov parnik nepričakovano vrnil in jih pozval na odgovor, so sklenili, da si bodo zgradili lastno ladjo. S silo orožja so prisilili domačine, da so se lotili gradnje ladje z največjo naglico.

Ko se je slednjič pravi konzul vendarle vrnil na otok, so jo bili drzneži že davno odkurili. Konzul je obvestil takoj po radiju vse ladje v Južnem morju, kaj se je zgodilo v njegovi odsotnosti na otoku Sv. Barbare in naj primejo lopove. Banditom so je bila sreča mila. Zatekli so se na krov kanadskega parnika, ki ni bil opremljen z radio postajo. Ladja se je ustavila v južno-ameriški luki. »Bele sence« so zginile na suho in jih niso izsledile oblasti do danes.

*

Ženske kot iznajditeljice.

Zasluge žensk na polju iznajdb so večje, kakor so navadno znane. Tudi v časih, ko še ni bilo v poklicih delujočih žen v modernem smislu, so že bile iznajditeljice, ki so slovele. Znana je gospa Barbara Uttman, ki je dobila kot prva nemška meščanka v Annaberju spomenik kot iznajditeljica čipkanja leta 1561. Z baš omenjeno iznajdbo je nekoliko šepava. Čipke so bile znane na Nizozemskem mnogo poprej, nego je zagledala gospa Barbara v Nürnbergu na Nemškem luč sveta. Njen spomenik pa je upravičen, ako postavimo to gospo kot ustanoviteljico nemške čipkarne industrije.

Leta 1823 je prejela Francozinja Binoist patent na iznajdbo cevi v obliki črke S, ki je važnega pomena pri izlivih v kuhinji in na straniščih, ker zabranjuje izpuhtevanje smrdečih plinov. Francozinja je prišla do te iznajdbe gotovo samostojno, akoravno so poznali S cevi na Angleškem že leta 1773, kjer si je pustil to iznajdbo patentirati urar Aleksander Cumming.

Berlinčanka, Marija Trenn, je iznašla taksometer uro, katero uporabljajo fijačerji. Njeno iznajdbo so patentirali na Pruskem leta 1847. Žalostna je bila usoda druge berlinske iznajditeljice Magdalene Eichler (rojena leta 1809.), ki je izdelovala umetne noge ter roke. Iz ljubosumnosti jo je umoril njen mož.

Na Angleškem so se ženske posebno udeleževale na polju tehnike. Leta 1910

je bilo izdanih na Angleškem za iznajdbe ženskih rok 1500 patentov. Angležinje so izpopolnile s čisto novimi iznajdbami parne stroje, parne kotle, avtomobile in zrakovplove. Ena od Angležinj je prejela patent na zboljšanje ladijskega ogrođja leta 1908. Pet Angležinj je iznašlo proti urezanju varne britve. Med svetovno vojno sta zasloveli dve iznajdbi Angležinj, Herta Hyrton je izumila napravo za odstranitev dušljivih plinov, Ernestina Hart je iznašla postopanje: tkanine tako prepojititi, da ne propuščajo nobene tekočine.

Veliko je pa takih slučajev, v katerih je imela žena pri iznajdbi moža toliko zaslug kakor on sam.

*

Cell gozd — le eno drevo.

V gozdovih Himalaja pogorja (osrednja Azija), v vzhodni Indiji, v južni Indiji, v Dekkanu (zapadna Indija) in na indijskem otočju uspeva vrsta figovega drevesa, ki je pač najbolj čudovito drevo na zemlji. Je to indijska ali bengalska smokva, katero imenujejo »banyan«. Ta drevesa dosežejo neverjetno razsežnost in orjaški obseg. Banyan je takozvani »zajedavec«, to se pravi, da živi na drugem drevesu, katerega pozneje uniči in razvije nepopisno rodovitnost. Od vedoravnih drevesnih korenin gredo proti tlem zračne korenine, ki se usidrajo na tleh, se razrastejo s časom v debele stebre in zgledata kakor samostojna drevesa. Vedno se razširjajoča drevesna krona ima v teh koreninah podporo. Na ta način se razraste samo eno drevo v tisoč letih na vse strani in tvori cele gozdove, katerih ni razločiti na prvi pogled od drugih navadnih gozdnih tvorb. Tekom tisočletij je nastalo na ta način zelo mnogo gozdov, ki so prave znamenitosti. Na otoku Java, pri indijskem glavnem mestu Kalkuta in v zapadni Indiji, so gozdovi, ki pokrivajo površino 20.000 kvadratnih metrov. Krona banyan drevesa ima obseg od 6000 do 9000 metrov. Pri tako obsežni kroni pa še nikakor ni končan razvoj drevesa. Orjaško drevo, ki je Indijcem nekaj svetega, predstavlja gospodarsko vrednost, ker pridobivajo iz skorje vezila, lak in kavčuk.

*

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Koledar Kmetijske zveze za leto 1931 je izšel že v drugi izdaji. Krajevne Kmetijske zveze, ki so prve koledarje razprodale, naj hitro naročijo nove, ker bi jim morebiti pozneje ne mogli več postreči. Naročila namreč prihajajo vsak dan v prav velikem številu. — Kmetijska zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Davčne olajšave. Dravska finančna direkcija v Ljubljani je po razpisu ministrstva financ razglasila sledeče: Davčne uprave, ki niso še ugotovile rejonske linije mest, trgov in vasi z nad 5000 prebivalci, nadalje vasi, kjer je sedež sreskega načelnstva, ter leto-

više in kopališč, morajo to storiti najkasneje do 15. t. m. Čim bo ta linija ugotovljena, a najdalje do konca tek. meseca, se mora za one kmetijske zgradbe, ki izpadejo iz te linije, odpisati zgradarina. — Istočasno se mora po tabeli izvršiti in popraviti odmera zgradarine za zgradbe kmetovalcev in majhnih obrtnikov v rejonski liniji po vaseh z več nego 5000 prebivalci, odnosno po vaseh s sedežem sreza. Isto velja tudi za zgradbe malih obrtnikov po vaseh z manj nego 5000 prebivalci in po krajih izven rejonske linije mest trgov, kopališč in letovišč. Finančne direkcije lahko naknadno po preteku pritožbenega roka obravnavajo pritožbe proti zgradarini, a najkasneje do konca tekočega meseca, kolikor je pritožba popolnoma osnovana. — V krajih, kjer je letos letina popolnoma odpovedala, smejo finančne direkcije odgoditi na stvarno predložene prošnje plačilo letošnjega davka do konca novembra 1931. Davčnim zavezancem pa, ki so še v zaostanku s prejšnjo dohodnino, smejo finančne direkcije dovoliti na podlagi posebnih prošenj odplačevanje v letnih obrokih do konca leta 1935. Podrobna navodila lahko dobijo stranke pri pristojni davčni upravi.

Kriza v lesni trgovini. Les tvori v našem narodnem gospodarstvu zelo važno postojanko in je poleg poljedelskih pridelkov oni činitelj, ki je stalno in vsa povojna leta najbolj pripomogel k aktivnosti, odnosno vsaj k zboljšanju naše trgovinske bilance. — Večina našega celotnega izvoza je usmerjena v sosedne države in tako tudi večina izvoza našega lesa. Najboljši kupec, pa tudi posredovalec, za naš les je bila v vseh povojnih letih Italija, dobri kupci pa Ogrska, Avstrija, Nemčija in v poslednjih letih tudi Anglija. Iz statističnih podatkov prejšnjih let sledi, da je naša lesna trgovina tako po količini kakor po vrednosti stalno napredovala. Toda tudi lesna trgovina se bori z velikimi težočami in najrazličnejšimi ovirami, katerih vzrok moramo iskati deloma doma, deloma pa segajo preko mej naše države. V letošnjem letu je zašla naša lesna trgovina v težko krizo. Vzroki tega položaja so zmanjšanje povpraševanja po lesu, ostra inozemska konkurenca, zlasti pa ruski izvoz ter razne prometne in tarifne politične ovire. Položaj v lesni trgovini je postal tako kritičen, da je na pobudo nekaterih gremijev pričela Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani podrobneje proučavati položaj te naše najvažnejše izvozne stroke in je sklicala za četrtek dne 13. novembra ob dveh popoldne v malo dvorano Celjskega doma v Celju sestanek, na katerem se bo razpravljalo o kritičnem položaju lesne trgovine in sklepalo o širokopotezni akciji, ki naj se podvzame za zboljšanje položaja.

Davčne olajšave v kerist »Putnika«. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za finance v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o davčnih olajšavah »Putnika«, družbi za promet potnikov in

turistov v kraljevini Jugoslaviji. Zakon določa: »Putnik« se oprošča s 1. januarjem 1930 plačevanja davkov in samoupravnih doklad za dela, ki jih vrši v zmislu svojih pravil in sicer: a) za dobo od 1. januarja 1930 do 31. decembra 1933, za 75 odstotkov po zakonu predpisanih davkov in doklad, b) za dobo od 1. januarja 1934 do 31. decembra 1937 za 50 odstotkov po zakonu predpisanih davkov in doklad, c) za dobo od 1. januarja 1938 do 31. decembra 1941 za 25 odstotkov po zakonu predpisanih davkov in doklad. — Neposredni davki in doklade, ki so sedaj odmerjene za leto 1929, se plačajo samo z 25 odst. odmerjene vsote, ostanek pa se odpiše.

*

Vprašanja in odgovori.

J. C. v N. v.

Vprašanje: V staro, kakor tudi v novo žito so se mi vgnezdili molji. Nevarnost je, da mi uničijo ves pridelek. Prosim, svetujte mi, kako očistim na najbolj enostaven in obenem tudi na najizdatnejši način žito te golazni?

Odgovor: Ako je žito razjedeno in prepreženo z moljevimi mrežicami, pajčevino, morate žito večkrat premetati, najbolje pa je, če ga prerešete. Ako pa se je ž. molj tako razširil in pomnožil, da mu tudi s tem ne pridete do živega, pa dajte žito v sušilnico. Sušilnica pa ga boče popolnoma uničila. Zapomnite si pa, da je od oljev razjedeno žito za katerokoli uživanje zelo nevarno, kajti v teh luknjicah so odpadki moljev in njih gosenic, katere so leglo najraznovrstnejših bolezni. Glavna skrb vsakega kmeta pa bodi ta, da ima shrambo, kakor tudi kašto za žito vedno čisto in snažno.

J. A. v B.

Moj vrt je razmejen s sosedovim z eno leseno ograjo. Iz sosedovega vrta pa visi ena jablana popolnoma čez ograjo na moj vrt, tako, da ves sadež jablane pada na moj vrt. Moj sinko je pri eni priliki po-

biral jabolka in je seveda vzel tudi nekaj jabolk od sosedove jablane. Sosed je to videl in je prišel na moj vrt, dečka oklofotal in mu očital, da krađe. Prosim Vas, sporočite mi, ali je to resnično kraja in ali ima sosed pravico zahtevati odškodnino?

Odgovor: Sosed nima pravice zahtevati od vas kake odškodnine in je bil njegov nastop popolnoma pogrešen in naravnost kazniv. Vsa jabolka, katera padajo na vaš vrt, so vaša last in ne sosedova. Sosed nima pravice pobirati jabolka na vašem vrtu. Imate celo pravico zahtevati, da sosed jabolka, katera visijo na vaš vrt, obreže, oziroma odstrani. Ako pa on tega noče storiti, imate po zakonu vsami pravico, da to storite. Dajte sosedu to številko »Slov. Gospodarja« in sosed bo uvidel, da je ravnal napačno in da je vašemu otroku, kakor tudi vam s tem svojim nepremišljenim dejanjem naredil veliko krivico in jo bo seveda tudi popravil.

Si. D. Po.

Vprašanje: Imam šest sodov vina iz ene in iste gorice. V treh sodih je vino čisto in dobro, v ostalih treh sodih pa je medlo in motno. Prosim, kaj je temu vzrok in kako odpravim mehko vino?

Odgovor: Vzrok bolezni vašega vina je gnilo grozdje. Gnilo grozdje povzroča motnost vina in tudi medli okus. To mehko in to medlost morete odpraviti, ako vino večkrat pretočite v dobro žveplane sode in ga pri tem dobro prezračite. Vino se bode s prezračanjem in pretakanjem izdatno izboljšalo, popolnoma dobro pa seveda ne bo. Ta mala nesreča naj vam služi v pouk, da bodete drugo leto pazili na gnilo grozdje in da bodete stiskali samo dobro zdravo grozdje.

J. R. Jan. G.

Jaz imam visoko v hribih sadni vrt, ki mi prav nič dobro ne uspeva, drevje ne raste, kakor bi moralo. Zemlja je lepa peščena, v nekaterih krajih malo bolj, v nekaterih krajih malo manje debela. Poskusil sem že gnojiti s hlevskim gnojem, pa le ni bilo nikakega uspeha. Svetujte mi,

Samo 42 Din

kg mešanega, čiščenega perja!

Samo 60 Din

kg skubljenega, čiščenega perja!

Samo 90 Din

kg sivega, čiščenega puha!

1004-6

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni, ilustrirani cenik z več tisoč slikam!

kaj mi je storiti, da bodem imela lepo sadonosno drevje.

Odgovor: Hlevski gnoj je dobro gnojilo za zemljo, kateri primanjkuje ogljika. Vaš hrib ima pa ogljika itak zadostil in je vsled tega hlevski gnoj za to zemljo brez vsake koristi. Na vsak način pa morate takoj sedaj še pred snegom vaš hrib pognojiti s superfosfatom. Superfosfat pa dobite pri »Kmetijski družbi« v Mariboru. Superfosfat, katerega ima edino Kmetijska družba v zalogi, ima 16% fosforjeve kisline in stane ena vreča od 100 kg 94 Din. — Potrosite okrog vsakega drevesa približno 3 kg superfosfata in uspeh ne bode izostal.

Krivda pa, da vam drevesa ne uspevajo, pa ni samo na slabi zemlji, ampak je najbrže tudi na vrsti dreves, katera imate zasajena. Kakšna drevesa, oziroma katere vrste drevesa bi uspevala na vašem hribu, pa vam mi ne moremo povedati, ker ne vemo višine hriba, na katerem rastejo drevesa. Zato vam svetujemo, da se obrnete tozadevno naravnost na »Sadjarsko društvo v Ljubljani«, in to vam bode radevolje natančno ustreglo in priporočilo sadna drevesa, katera morejo na vašem hribu uspevati. Nikakor pa ne smete pri tem pozabiti jim sporočiti, v kakšni nadmorski

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

V tem položaju sta ga zapustila Dr. Eisen-schmidt in jetničar Vamprecht. Grof Tatenbah v svoji bolesti niti ni zapazil, kdaj sta odšla. Še le, ko je videl, da je zopet sam, se je zavedel, da je opustil vlogo umobolnega. Spoznal je, da je uničen vsak up, da bi se še mogel rešiti. Vest o strašni usodi nje, ki jo je častil kot nekako vzvišeno bitje ter jo smatral za vodilno zvezdo življenja, ga je popolnoma potrla.

Tako je postala tudi ta okolnost zanj pogubonosna.

Grofica Zrinjska je bila izpočetka potrta, ko je videla, da so se ponesrečili vsi načrti. Kmalu pa je zopet dobila svoje ravnotežje. Ni še vse zgubljeno, si je mislila, ni sicer upati za sedaj, da se osvobodimo. Toda rešiti hočem oba, moje-ga soproga in njega, ki ga ljubim iz dna duše.

47

njega, ki se je radi mene žrtvoval ter stopil na nevarno pot. Sedaj se hočem jaz žrtvovati zanj, njegovo življenje naj ostane ohranjeno za njegovo rodbino, kateri sem povzročila toliko gorja. Izpolniti hočem obljubo, katero sem dala njegovi soprogi.

Ko je nekaj dni potem dal privedi preiskovalni komisar Calucci grofico Zrinjsko v sodno dvorano, da jo zasliši, je bila popolnoma mirna in trdne volje, da izvede svoj načrt.

Na komisarjevo vprašanje ali prizna svojo krivdo, je na njegovo veliko začudenje razkrila vse.

»Jaz sem napravila vse načrte,« je izpovedala, »jaz sem bila tista, ki sem predla niti med zarotniki ter jih navduševala, ko so bili malodušni. Jaz sem iskala zaveznikov izven dežele in tudi grofa Tatenbaha sem pridobila, da se je nam pridružil, ne da bi vedel, kakšen je naš načrt. Jaz sem vsega kriva, mene sodite.«

Ponosno je stala pred sodnikom ter ga gledala s svojimi žarečimi očmi, da je stopil nehote korak nazaj. Priznati je moral, da stoji za besedami te žene velika duševna moč ter da mora biti jako trdnega značaja tisti, ki se hoče ustaviti njenemu vplivu.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 6

Čekov. račun št. 10.603

Telefon interurb. št. 2193

višini se vaš hrib nahaja in kakšno drevje imate sedaj zasjeno.

M. G. B. D.

Pojdite k gospodu župniku ali pa k gospodu nadučitelju in prosite ga, naj vam naredi prošnjo, glasečo se na »Dečje zavetišče v Mariboru.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 8. novembra 1930 so pripeljali špeharji na 60 vozeh 157 komadov zaklanih svinj, — kmetje 50 voz krompirja, 4 čebule, 41 zelja, 4 otave in 3 škopa. Svinjsko meso je bilo po 15—27 Din, špeh 17, krompir 0.75—1.50, čebula 2.50, zelje 0.50—1, otava 75—85, slama 50—60. Pšenica 2—2.50, ječmen 1.50—1.75, oves 1.25—1.50, kuruza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 2.50—3.50, kokoš 30—40, piščanci 25—80, raca 30—40, gos 60—80, puran 60—90, divji zajec 35—48, domači 8—40, sveži kostanj 2—3, pečeni 6. Česen 18, kislo zelje 4, kislja repa 2, gobe 1—2. Jabolka 3—8, bruske 6—12, suhe slive 1—12, grozdje 6—14. Mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 36, jajca 1.25—1.75, med 15—18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 7. novembra 1930 se je pripeljalo 515 svinj. Cene so bile sledeče. Mladi prašiči 5—6 tednov stari eden po 60—100 Din, 7—9 tednov stari po 120—180 Din, 3—4 mesece stari po 220—300 Din, 5—7 tednov stari po 400—450 Din, 8—10 mesecev stari po 540—650 Din, 1 leto stari po 900—1150 Din, 1 kg žive teže 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 14—15 Din. Prodalo se je 227 komadov.

★

Vprašanja in odgovori.

Naši čitatelji so gotovo že opazili, da ima »Slov. Gospodar« stalno v vsaki številki tudi oddelek: Vprašanja in odgovori. Splošna in vsestransko zanimiva vprašanja se objavljajo, na zasebna vprašanja in kjer naročnik želi, da se odgovor ne objavi, pa se odgovarja dotičnemu pismeno.

Da je ta oddelek zelo koristen našim naročnikom, kažejo zahvalna pisma, ki nam povedo, koliko si ljudje prihranijo nepotrebnih potov in izdatkov, ker dobijo

potom svojega lista potrebno navodilo. Da je ta oddelek potreben, pa kaže dejstvo, da je vsaki dan več teh vprašanj. V bodoče pa opozarjamo na sledeče:

1. Odgovarja se samo naročnikom. Kdor ni naročen, pač ne more zahtevati od »Slov. Gospodarja«, da bi mu šel tako na roko.

2. Kdor hoče imeti pismen odgovor, mora priložiti znamko za odgovor, ker bi sicer moralo uredništvo več izdajati samo na znamkah, kar dobi na naročnini.

Ako kdo misli, da je to delo, odgovarjati na različna vprašanja, lahko delo, se pač zelo moti. Tudi žrtve »Slov. Gospodarja« ne bodo majhne. Vse to naj upoštevajo predvsem tisti, katerim se je z odgovori ustreglo ter naj bodo zvesti agitatorji našega lista. Čimbolj bo list razširjen, tem več bo lahko še storil za svoje naročnike.

Kadar te kak znanec in prijatelj vpraša za svet, pa ne veš, kaj bi mu svetoval, reci mu, naj se naroči na »Slov. Gospodarja«, ako še ni, pa naj pošlje svoje vprašanje na uredništvo, pa bo prejel točno navodilo.

Prijatelji »Slov. Gospodarja«, ko boste komu prigovarjali, da naj za zimski čas naroči »Slov. Gospodarja«, recite mu tudi to, da je najbolje, naročiti se celoletno, da je potem tudi njihova hiša od »Slov. Gospodarja« zavarovana za Din 1000.— v slučaju požara.

Na vsaki pošti dobite položnico, napišite ček. št. 10.603 in pošljite celoletno naročnino Din 32.—, ali pa pišite po dopisnici na upravo »Slov. Gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

NAŠA DRUŠTVA

OBČNI ZBOR PROSVETNE ZVEZE V MARIBORU.

Prosvetna zveza v Mariboru naznana vsem včlanjenim društvom, da se njihovi občni zbor vrši v četrtek dne 27. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Prošnja za velovično vežnjo zvezam

mladeničev in deklet je ugodno rešena ter plačajo ti udeleženci občnega zbora pol cene za vožnjo po železnici. — Društva naj določijo svoje delegate in zastopnike mladinskih odsekov.

Mladeniška Marijina družba frančiškanske župnije v Mariboru priredi v nedeljo dne 16. novembra gledališko predstavo: »Venancija«, ki nam v petih dejanjih kaže junaško borbo krščanskega dečka v raznovrstnih spletkah poganstva in njegovo junaško, mučeniško smrt. Predstava se vrši ob pol petih popoldne v dvorani Zadrudne gospodarske banke poleg frančiškanske cerkve.

Št. Janž na Dravskem polju. Na Vseh svetnikov dan smo ponovili igro »Miklovo Zaloo«. Dasi je bil obisk že prvi predstavi zelo lep, ee je sedaj še povečal, kajti prišli so tudi takšni, ki še naših iger sploh niso videli. Dobro uspela prva predstava je bila najlepša reklama za drugo. Tudi igralci so rešili svoje uloge prav dobro, še boljše kot prvič. Občinstvu je posebno ugajala uloga Anice, ker je igrala s pravim čustvom. Ali ima naše kmečko ljudstvo razumevanje za igre? — Ali si res želi samo šaljivih prizorov in burk, kakor govorijo nekateri, ki ne poznajo kmečke duše? Pri nas se je pokazalo, da tudi kmečko ljudstvo ljubi drame in tragedije, razume njih vsebino, s pozornostjo sledi dejanju in na obrazih se pozna njih notranje čustvo in sodelovanje z duhom. V teh uricah pozabijo malo na vsakdanje skrbi in delo in se zamislijo v igro, ki predstavlja dostikrat njih življenje in jim daje pravih vzgledov. Med odmori je zapel novi zbor naših požarnikov. Hvalevredno, da so si fantje zaželeli boljšega petja in lepših pesmi! Naš gospod organist Colnarič je z veseljem uslišal njih prošnjo, naj jih vodi in z vztrajnostjo in marljivostjo so že dosegli lepe uspehe. Tudi naši kmečki fantje se lahko naučijo lepih pesmi, samo treba je potrpežljivosti. Ali ni sedaj veliko bolj prijetno, ko si vaški fantje zapojejo lepo narodno, včasih tudi umetno pesem?! Pošten fant ne mara več za ničvredno pesem. Fantje, posnemajte, in si snujte svoje zборе pod pravilnim vodstvom! — Pripravljajo se igra »Mlinar in njegova hč« za 8. december. Ne zamudite prilike in oglejte si to lepo narodno igro! Igralci, potrudite se, da naš boste dne 8. decembra spet presenetili s svojim nastopom. Saj to je v vašo korist in vašega društva!

Sv. Janž na Dravskem polju. V nedeljo 16. novembra bo v Društvenem domu po službi božji in po večernicah skioptično predavanje

Vsak mesec

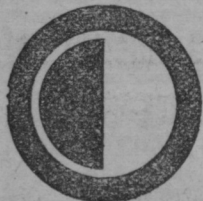
Din 13.-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13.-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

»Mogoče je to,« reče po kratkem molku Calucci, »s tem pa drugi niso izven krivde. Tako govorite sedaj, grofica Zrinjska, ko drugih ni tukaj.«

»O, slabo me poznate. Kar govorim tukaj, si upam povedati v navzočnosti vsakega osumljenca. Postavite me pred grofa Tatenbaha in slišali bote isto.«

Komisarju Calucciju je prišel ta predlog kakor nalašč. Nadejal se je, da bi se o priliki snidenja dveh oseb, ki ju veže med seboj srčna ljubezen, mogle zvedeti takšne stvari, ki so važne za nadaljnji potek preiskave in bi mogle nuditi boljši vpogled v ustroj zarote.

»Da, grofica Zrinjska, vaši želji se bo ugodilo. Jutri se vrši vaše zaslišanje v navzočnosti grofa Tatenbaha.«

»Hvala vam, to je moja srčna želja,« reče grofica Zrinjska vsa vzradoščena.

Bilo je početkom meseca oktobra 1675. Goste megle, ki so prej zakrivale mesto Gradec s Schlossbergom vred, so zbežale pred ogrevajočimi solnčnimi žarki dalje proti severu v ozko Mursko dolino. Zlato solnce je poljubljalo s svo-

jimi še vedno toplimi žarki naravo, ki se je že odevala v jesensko oblačilo.

Nekega dne početkom oktobra se dopoldno nagloma odprejo vrata celice grofa Tatenbaha. Med durmi se je prikazal jetničar Jurij Vamprecht, ki je odvedel jetnika, ne da bi kaj spregovoril. Peljal ga je po dolgem hodniku ter ga spremil v večjo sobo, kjer so se vršila zasliševanja komisarja Caluccija.

Ta je že sedel z resnim obrazom za s črnim prtom pokrito mizo, zraven njega pisar, pred njim je ležal debel zvezek zapisnikov o tej zarotniški zadevi. Grof Tatenbah se postavi pred komisarja, kakor bi hotel vprašati, kaj hoče od njega.

Komisar ne spregovori besede, ampak samo pozvoni. Zunaj se slišijo koraki, vrata se odprejo, in v sobo stopi grofica Zrinjska, za njo pa stražnik.

Bliskoma se obrne grof Tatenbah, kakor da bi mu rekel notranji glas:

Sedaj vidiš še enkrat njo, po kateri hrepeni tvoje srce.

Oba jetnika se zdrzneta, za trenutek nastane molk. Nikdo od njiju ne more spregovoriti besede, samo gledala sta se. Pogled pa ni več tisti

o nastanku in o zgodovini lurške božje poti. Predava gospa M. Stupica.

Središče ob Dravi. Ker se radi tehničnih nepredvidenih ovir ni moglo vršiti minulo nedeljo predavanje o Koroški in Koroščih, se je isto preložilo na nedeljo dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer. Predavanje spremlja 75 lepih skioptičnih slik in bo tudi zelo zanimivo. Vstopnine ni. Radi precejšnjih režijskih stroškov se hvaležno sprejemajo prostovoljni prispevki. Torej na svidenje v nedeljo na koroškem večeru v Društvenem domu!

Polzela. Ljudski oder priredi prihodnjo nedeljo dne 23. novembra v dvorani g. Cimpermana tri veseligre v petih dejanjih. Igre so polne zdravega humorja in radi tega ustvarjajo pri občinstvu izredno veselo razpoloženje. Pri nas se te igre prvič uprizarjajo in so glede na način igranja popolna novost. Začetek ob treh popoldne. Vstopnina 10, 7 in 4 Din. Vabljeni vsi! — Odbor.

Polzela. Ponovno vabimo vse, ki se zanimajo za stavbo Društvenega doma na Polzeli, da se sestanka v nedeljo dne 16. novembra po prvi sv. maši pri g. Cizeju sigurno udeležijo. — Odbor.

Konjice. V tekočem mesecu nas zapustijo tri učiteljske moči in to gđ. Lea Rott in Ela Rott, obe iz dekliske osnovne šole, ter učitelj gospod Jakob Štejančič. Odhajajoči so vsled vestnosti v stanovski službi in naklonjenosti pri delu v raznih prosvetnih organizacijah uživali splošno priljubljenost prebivalstva. Ločitev sama ne bo omajala vezi, temveč bo ohranila hvaležen spomin na delavne moči, katerim kličemo za trud in delo, storjeno za ljudsko izobrazbo in vzgojo, najiskrenejšo zahvalo! — Meseca oktobra se je vršil 28. redni občni zbor Katoliškega izobraževalnega društva. Poročila, ki so se podala, so zanimiva slika prosvetnega dela za šolo odrasle mladine. Društveno delo se je delilo na razne odseke, in malo je bilo dni, ob katerih bi ne bili zasedeni prostori z izobrazbe željno mladino. Ni bila lahka zaposlitev nad 300 članov in članic, vendar vsled zavednosti članstva in delavnosti odbora je šlo preko vseh ovir. Poleg številnih poučnih predavanj se je našla zaposlitev v dramatikah, petju, v godbenem odseku, šahovskem klubu itd. Dramatičnih predstav je bilo v tekočem letu 18. Požrtvovalnost sodelujočih se vidi iz tega, ker je trebalo k temu 84 igralni hvaj ter da je sodelovalo ne všteti razne deklamatorje in štatiste nad 220 oseb. Uspeh je bil z ozirom, da so bili med igralci po večini kmečki fantje in dekleta, vedno naravnost presenetljiv. Do krepkega razvoja je prišel pevski zbor in

društveni orkester. Prvi šteje 50 oseb ter je imel nad 60 pevskih vaj. Z dvema pevskima koncertoma ter še ob raznih drugih društvenih prilikah so nam z lepo pesmijo nudili nebroj prijetnega užitka. Kar se tiče društvene knjižnice, se je izposodilo 1650 knjig. Izredno agilno je deloval časnikarski odsek. Žal, da se ni mogla podati natančna statistika časopisja, ki prihaja v župnijo, vendar nas to, kar smo slišali, zadovoljuje. Informativnega časopisja prihaja 390 izvodov, mladinsko-vzgojnih listov 102 izvodov in nabožnih listov 450 izvodov. Med informativnim časopisjem zavzema prvo mesto »Slov. Gospodar«, med nabožnim pa »Nedeljak«. Ako bi se prišteli razni nepoznani naročniki in druge leposlovne revije, se sme ceniti število časopisja z verskim obeležjem nad 1200 izvodov, tako da pride na vsakega 5. prebivalca v župniji po 6 katoliški časopis. Številke povedo, kako je priljubljen dober krščanski list in kaj zmora požrtvovalnost vnetih sodelavnikov. Priznanje, ki ga zasluži društvo, treba oceniti z besedami društvenega predsednika: »Je to prva in najdelavnejša kulturna institucija v naši župniji, visoka šola naše mladine, ognjišče in žarišče prave družinske in narodoljubne vzgoje. Vse delo, oprto na zakone Večnega, pa je jamstvo, da se iz posameznih kamenčkov doprinaša k zgradbi blagostanja posameznika, naroda in države.« Deloma stari na novo izvoljeni odbor nam obeta s pomočjo zavednega članstva nadomestiti izgube, ki so nas doletele z nekaterimi premestitvami ter dovesti društvo do novih, še lepših uspehov.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Tukašnje Katoliško izobraževalno društvo vprizori v nedeljo dne 23. novembra, popoldne po večerhnicah v Društvenem domu Meškovo trodejanko »Na smrt obsojen?« Uljudno vabljeni! — Odbor.

DOPISI

Medžimurje. Ker je dosegel naš list precejšnje število naročnikov tudi v obmejnih okrajih Slovenije, prav posebno pa pri naših Medžimurcih, smo uvideli, da bo treba objavljati poročila in novice tudi iz Medžimurja. — Pred nedavnim smo dosegli, da se je tudi na Medžimurje raztegnila 1000dinarska podpora, ki jo dobijo naročniki »Slov. Gos-

Ženska brada

in nadležni lasje pod pazduho, na rokah in nogah se odstrani hitro z CITO-kuro. Posebno na obrazu in na nogah, ki jih pokrije le tanka svilena nogavica, vzbujajo ti nadležni lasje neprijetno pozornost ter Vas mnogokrat spravljajo v zadrego. CITO odstrani rast neželenih las v par sekundah, garantirano brez bolečin in brez nevarnosti radikalno in za vedno. Gospa T. piše: »Počutil sem srečna, odkar mi je CITO — sovražnik las uničil korenine za rast nadležnih las.« — Uporabljivo je tudi za gospode. Razira brez mila, brez vode in brez aparata. Cena Din 12.—, 8 steklenice Din 25.—. **Dr. Nic. Kemény, Košice D, Postfach 12/M, 28 Cechoslovakei, 1294**

podarja«, ako jim pogori stanovanjska hiša. Prepričani smo, da se bodo uverili Medžimurci, da je »Slovenski Gospodar« oni časopis, ki jim nudi velike ugodnosti. Zatorej v vsako medžimursko hišo le »Slovenskega Gospodarja«!

Štrigova. Lepo našo prirodo krasijo naši vinogradi, ki krepčajo trudapolno ljudstvo s svojo sladko kapljico in ga spodbujajo k delu. Naši ljudje se pa včasih preveč radi pogravaju s tem božjim darom. Vsled tega pride čestokrat pri njihovem: »Hajdimo, da se kucnemo i zaboravimo naše tuge«, do velikih nesreč. Kajti kar je sladko in mamljivo, ima tudi strup v sebi. Človek, ki je omamljen od alkohola, je pripravljen storiti marsikaj, kar v treznosti ne bi gotovo niti pomislil. V takem stanju se je sporekel naš dobri Prekmurec Štefan s svojo ženo Marijo in jo udaril tako močno po glavi, da je obležala takoj v nezavesti. Štefan je zapustil hišo mirno, kakor da se ne bi nič zgodilo. Domači so seveda mislili, da je odšel spat. Ker pa ga drugi dan ni bilo po njegovi navadi po skodelico kave, je zaskrbelo gospodarja. Zato je odšel, da bi ga poiskal. Po dolgem iskanju ga zapazi, stoječega zraven drevesa. Gre bližje in na svoje veliko presenečenje zapazi, da se je Štefanovega vratu tesno oprijemala vrva, ki si jo je prejšnjo noč sam zadržnil. Posledice alkohola!

Banfi. Mladi, še neoženjeni Štefan že dalje časa bolehuje na padavici (božjasti), je odšel v noči pred Vsemi svetniki ven, ko so ostali najlepše počivali. Gospodar, ki ga je sicer slišal, si je mislil, da je zapustil Štefan sobo vsled svoje potrebe, in se ni bogvedi kaj za to zmenil, posebno pa radi dežja, ki je zunaj silovito lomastil. Ko je prišel ven, se je postal Štefana padavica. Padel je tako nesrečno, da ni več vstal.

kakor je bil nekda, poln veselja in hrepenenja, otožnost in žalost se je brala obema v očeh.

A le trenutek je trajal ta nemi prizor.

»Erazem Tatenbah, odpusti mi,« vzklikne grofica Zrinjska, ki je pred nekaterimi trenutki stopila v dvorano samozavestna in ponosna ter se zgrudi pred ljubljanim prijateljem na tla.

»Vstani, draga,« reče grof Tatenbah mirno in s tolažilnim glasom, »nimam ti ničesar odpustiti. Usoda je hotela, da sva se spoznala. Kar si nameravala, je bila vzvišena misel. Če nisi uspela, je nesreča, za katero nikdo ni odgovoren.«

»O, ne govori tako, dragi,« zakliče grofica Zrinjska, »jaz sama sem vsega kriva. Jaz sem te pahnila v nesrečo. Storila pa sem vse, ker sem vedno imela tvojo srečo pred očmi, ker sem te ljubila iz dna srca. Sedaj sem bridko kaznovana, ker vidim, koliko trpiš.«

»Ne govori o tem. Ako sem dobil sive lase in se mi je telo posušilo ter mi je obraz obledel, sem to zaslužil. Vse to me ne more ovirati, da ne bi hodil naprej po poti, odkoder ni vrnitve. Vse sem rad pretrpel ter bom trpel, saj tvoja iskrena ljubezen me je tako osrečevala in mi svetila v vseh temnih, težkih urah.«

»O, ne omenjaj smrti! Ti moraš živeti, ne za mene, ampak za svojo družino. Poravnati hočem vso krivdo, ki sem jo storila. Ne, ne, Erazem, ti ne smeš umreti, tvoje življenje je dragoceno! Jaz bom umrla za tebe, ki sem te pahnila v brezno pogube; prišla sem, da te rešim.«

»Za me ni več rešitve, draga Katarina. Jaz sam sem kriv, zato hočem tudi trpeti. Vsaka krivica mora biti poravnana, tako tudi ta, ako je hrepenenje po osvoboditvi domovine tujega, ne-ljubega jarma sploh krivica.«

»Ne, nisi grešil,« vzklikne grofica, »ravnal si z najboljšim namenom.«

»Zato se ne bojim smrti, saj ona pride prej ali slej po nas. Ako umrem zato, ker sem bil z vami, ne bo moja smrt pozabljena.«

Komisar Calucci je gledal nemo ta prizor nekaj časa. Nato se je spomnil, zakaj je poklical grofico Zrinjsko. Pozove jo s strogim glasom.

»Grofica Zrinjska, sedaj imate priliko, da poveste vse, kar ste hoteli storiti. Sedaj govorite.«

Grofica Zrinjska pa ni odgovorila. Žalostno je gledala grofa in stala je nekaj časa nepremična. Nato je zakrila obraz z rokama ter se zgrudila glasno ihtoč na tla.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

St. Peter pri Mariboru. Upraviteljstvo dešne osnovne šole je preklicalo pričetek kmetijsko-nadaljevalne šole. Zakaj neki? Kajti ta šola bi bila zelo potrebna. — Ker se govori, da bo žandarmerijska postaja pri St. Petru razpuščena, se v pomirjenje prebivalstva poroča, da te govorice ne odgovarjajo resnici ter ostane sedež žandarmerijske postaje tudi zanaprej pri St. Petru. — Na nedeljskem občnem zboru prosvetnega društva »Skala« bo imel zanimivo in podučno predavanje g. dr. Jeraj iz Maribora.

Sv. Jakob v Slov. goricah. V nedeljo dne 16. novembra po rani službi božji imamo zborovanje Kmetijske zveze. Govori gospod nadrevizor Vlado Pušenjak. Zborovanje se vrši v prostorih g. Peklarja. Kmetje in posestniki pa tudi viničarji, udeležite se tega važnega zborovanja.

Sv. Rupert v Slov. gor. V noči od 31. oktobra na 1. november je bilo vlomljeno v trgovinski lokal Trezike Rojsove. Drzni vlomilci so predrli zid z okrajne ceste in tako napravili odprtino, skozi katero so spravili blago. Menda jih je nekdo pregnal, ker so pustili več blaga na cesti, katerega so opazili ljudje na potu v cerkev. Še le tedaj so domače oporili na vlom. V bližini so tudi pustili več blaga, katerega niso mogli vzeti s seboj. Čudno je, da so imeli čas, da so izbrali samo boljše blago; bili so pri tem zelo previdni. Škodo cenijo na 30.000 Din, katera je tem večja, ker je navedena si osnovala trgovino šele pred enim letom in ni imela blaga zavarovanega. Orožniki se trudijo, da pridejo vlomilcem na sled.

Ruperče. V Ruperčah je umrl gostilničar in mesar Josip Partlič. Preostali se zahvaljujejo vsem darovalcem krasnega cvetja in vencov, častitemu duhovnemu svetniku Jerneju Frangež za tolažilne besede v času boleznin na zadnjem spremstvu, pevskega zboru od Sv. Marjete ob Pesnici za ganljivo slovo pri hiši žalosti in na pokopališču, zastopstvu gostilničarjev in mesarjev iz Maribora in vsem prijateljem in znancem, ki so našega dragega rajnika spremili v tako velikem številu k zadnjemu počitku!

Sv. Vid pri Ptuj. V četrtek dne 30. oktobra nas je zadela žalostna vest, da se je v svoji službi pri poletu proti Novem mestu z zrakoplovom smrtno ponesrečil narednik-pilot Josip Sattler. Bil je fant vzor tovarišem. V petek zvečer so ga prepeljali iz Zagreba v rodni kraj. V soboto je bila darovana sv. maša za pokojnega. Pogreba so se udeležili šolski otroci, učiteljstvo, četa vojakov, gasilno društvo, domače dijaštvo in nepre-

gledna množica ljudi. Velika udeležba pričča, da je bil zelo priljubljen. Na pokopališču je spregovoril vlč. g. župnik, ki je stavlil mladega pilota za vzor ljubezni do domovine. Nato je spregovoril v pozdrav prijatelju nekaj besed g. Stanko Borovinšek, pilot. Nazadnje mu je spregovoril pozdrav narednik ptujske čete. Nobeno oko ni ostalo suho, saj je vsa fara ljubila tega domačega človeka. Naj v miru počiva v domači zemlji!

Stročja vas pri Ljutomeru. Tukaj smo obhajali dne 26. oktobra t. l. redek jubilej. Krojaški mojster gospod Jakob Vogrinec je namreč ta dan obhajal s svojo soprogo Marijo zlato poroko. Cerkveno opravilo je izvršil v farni cerkvi monsignor in župnik g. Lovrec prav veličastno. Po cerkvenem opravilu so se podali vsi gostje v gostoljubno hišo gosp. Akermana, kjer se je vršila redka, zlata gostija v krogu otrok, vnukov, sorodnikov in prijateljev. Vaščani so jubilaranta bogato obdajali z raznimi darovi, za kar se vsem najlepše zahvaljujeta. Jubilarantom želimo še biserne poroko!

Laporje. Le težko moremo verjeti, da našega Karola Kavklerja, veleposestnika v Hošnici, ni več med živimi. Zavratna bolezen ga je nam ugrabila komaj 47 let starega. Pokojni je bil znan daleč na okoli in povsod izvanredno priljubljen radi svojega odkritega značaja in dobrega srca. Bil je poštenjak od nog do glave. Ljudstvo mu je vseskozi zaupalo in ga želelo imeti v raznih zastopstvih. Dobro storiti je bila njegova strast, to je v nagrobnem govoru o njem prav dobro povedal domači vlč. g. župnik. Pokopali smo ga v soboto dne 25. oktobra 1930. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu je prišlo od raznih strani vse polno znancev in prijateljev rajnega. Pogreb je vodil v spremstvu treh gg. duhovnikov č. g. Ivan Kodrič, kaplan pri Sv. Rupertu v Slov. goricah, kateremu je bil pokojni primicijski oče. Blagega moža bomo silno težko pogrešali. Naš nepozabni Karel naj uživa večni mir!

Gornji grad. Kakor cvetka si cvetela, ali rano si zvenela: na to smo se spomnili dne 31. oktobra, ko so nam naznanili zvonovi smrt vrlje, marljive in vzorne mladenke Malike Golčnik. V najlepšem cvetju mladosti 18 let jo je Vsemogočni iz te doline solz presadil v nebeški raj. Kratka bolezen ji je pretrgala nit življenja. Priljubljena je bila pri vseh, ki so jo poznali. O tem je tudi pričal njen pogreb, ki se ga je udeležilo mnogo ljudi. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so spustili njeno truplo v hladni grob. Najbolj so bili žalostni njeni starši in sestre, ker so za ved-

no izgubili svojo ljubo Maliko. Potrži družini naše iskreno sožalje! Pridni Maliki pa naj sveti večna luč!

Šmartno ob Paki. Spomenik padlim vojakom iz svetovne vojne je bil tudi letos lepo okrašen z vencem in šopki, katere so položili sorodniki padlih vojakov. Električne žarnice so spomenik razsvetljevale od 1. do 3. novembra noč in dan. Dne 2. novembra popoldan se je pri cerkveni slavnosti tudi izvršil lep obred s slovesno libero ter molitvami za padle vojake z zaključno pesmijo tukajšnjega pevskega društva. ZSV se zahvaljuje tem potom v prvi vrsti tukajšnjemu vlč. g. župniku, kakor tudi č. g. kaplanu ter celemu pevskega društvu za sodelovanje pri slavnosti dne 2. t. m. Zahvaljujemo se pa tudi vsem svojcem padlih vojakov, kakor tudi »Kolu jugoslovanskih sešter, katere so spomenik tako lepo okrasile.

St. Ilj pri Velenju. Dne 12. oktobra je vlč. g. monsignor in dekan Ivan Rotner ob navzočnosti našega vlč. g. župnika ter precejšnje množice ljudstva blagoslovil lepo kapelo sv. Jožefa, katero sta postavila občesposlovna posestnika Razdevšeka na svojem posestvu v Podkraju. Kapelica je bila objubljena. S tem si je družina Razdevšekova postavila časten spomin, kateri bo še poznim rodovom naznanjal, da je tu nekaj bival veran rod, kateri se ni ustrašil truda in stroškov za čast božjo. Po blagoslovitvi se je cela hiša posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Pozneje so se gostje spomnili tudi dijaškega semenišča v Mariboru in darovali zanj 154 Din. Razdevšekom pa naj Bog vse prav obilno povrne!

Tremerje. Če se peljemo, oziroma če gremo iz mesta Celja proti jugu, pridemo v malo in lepo kmečko selo Tremerje ob bistri Savinji, ki teče in hiti proti jugu. Vaščani živimo tiho in mirno v tem kraju. Zato se malokedaj oglasimo v »Slov. Gospodarju«, čeravno prihaja v našo vas. Kakor vsako leto, smo tudi letos slovesno obhajali god sv. Lukeža, patrona naše cerkve. Pri sv. maši je pel domači pevski zbor Prosvetnega društva Tremerje. Omenjena cerkev je podružnica laške nadžupnije. Zgradil je cerkev neki premožni Luka Oblak, kmetovalec v Tremerju, leta 1858. Njegov rod ne živi več v tej vasi. — Že več časa se govori o železniškem postajališču v našem kraju. To bi bilo prav potrebno v gospodarskem oziru, pa tudi za našo šoloobvezno mladino, ki mora sedaj hoditi čez 1 uro daleč v šolo. Vsled hude zime, velike povodnji in drugih vremenskih nezgod ne morejo otroci redno obiskovati pouka. Težko pričakujemo postajališče v Tremerju, ki bi bilo

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, letoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Grof Tatenbah pristopi, dvigne grofico ter jo hoče objeti. Strogi komisar pa to prepreči, veleč Vamprehtu, naj potegne grofa proč.

»Vi mi zabranjate zadnji izraz ljubezni do te plemenite gospe! Trdosrčni ste, vendar pa sem vam dolžen hvalo, ker ste mi dali priliko, da sem jo še enkrat videl.«

Komisar Calucci naznani, da je zaslisanje končano, ker grofica Zrinjska ne more navesti ničesar, kar bi bilo važno za potek procesa.

»Konec razgovora je,« zaukaže z osornim glasom.

»Torej ločitev,« vzdihne grofica Zrinjska z boleznim glasom.

»Da, grofica,« povzame besede grof Tatenbah, »prišla je ločitev. Slutnja mi reče: za vedno. Ne jokaj, ne obupaj! Najina pota se ločita, zato bodi trdna, Katarina! In ko boš slišala žalostni glas zvona, ki mi bo zapel smrtno pesem, spomni se mene! Vedi, da sem te ljubil ter s teboj hotel osrečiti domovino. Z Bogom, Katarina!«

»Ostani, Erazem, ostani!« zaihti grofica in vije v čupnosti roke, »videla sva se. To je poslednji svetli trenutek v najinem življenju. Ne

otežujva si več srca, najina usoda se mora izpolniti.«

In še bolj je zaihtela. Njeno telo, oslabiljeno od težkih udarcev, se je treslo od bolesti. Čez nekaj časa dvigne glavo, si otere solze ter reče z mehkim glasom:

»Torej greš, dragi? Vzeml s seboj mojo objubo, da bom do zadnjega vzdihljaja mislila na te. Če pa boš moral iti čno težko pot, vedi, da ne boš pozabljen. Bog s teboj. Spomin na te ostane trajen.«

Še enkrat je uprla grofica Zrinjska svoje nekaj tako lepe in plamteče oči v grofa Tatenbaha, ki je stal z izrazom notranjega zanosa pred njo. Krčevito mu je stisnila roko, nato pa se je obrnila. Še en pogled na ljubljenega moža, potem je izginila skozi vrata.

Nekaj veličastna postava ponosne grofice se je upognila, prej lepo polno lice je upalo, žive gospodujoče oči so izgubile svoj čarobni blesk. Kakor senca se je vlekla po napol razsvetljenem hodniku. Ni bilo več spoznati one odločne, vznesene žene, ki je znala toliko mož navduševati za delo za uresničenje velike misli: samostojne izsamosvoje domovine.

velikega pomena za nas in tudi za sosedne vasi v gospodarskem oziru.

Brezje-Sv. Jurij ob južni žel. G. Fidler M., posestnik iz Brezja pri Sv. Primožu, je obhajal 60letnico svojega življenja. Tukaj se je narodil kot sin premožnih kmečkih starišev. Vsi lovci so z veseljem prisostvovali obhajanju te 60letnice. Ne samo, da je g. Fidler priljubljen in spoštovan od strani lovskih tovarišev kot član tega društva, temveč tudi je znan daleč okrog po širnem svetu kot dober in priljubljen človek med ljudstvom. Povsod se je udeleževal, kadar je šlo za kako dobro in narodno stvar. Vsemogočni naj ga ohrani v naši sredini čilega, zdravega, krepkega in veselega do najskrajnejših mej človeškega življenja!

Sv. Jurij ob južni žel. Velika in krasna je šentjurska fara ter je v njej marsikaj novega, kar pa ne pride v širši svet. Pred nedavnim se je poročila hčerka uglednega, daleč znanega veleposestnika g. Joškota Topliškega, Minka, iz Trnovca. Mahnila je preko ceste k sosedovim ter poročila vrlega mladeniča, Franceljna Zabukovskega, posestniškega sina Istotam. Na tej gostiji so vrli svatje zbrali precejšnjo svoto denarja, katera se je obrnila za šentjurske uboge.

Buča. V sredo dne 29. oktobra, sta obhajala zakonska Jožef in Frančiška Jagrič iz Vranske gorce zlato poroko. Oba slavljenca sta kljub visokim letom še čila in vesela in njima želimo, da dočakata biserno poroko.

Laško. Na zadnji seji okrajnega cestnega odbora je dano v zapisnik tole: Napravljena so napajališča ob cesti v Tremerju, pod Strmco, pri Radečah. Drazbo gramoza je banka uprava odobrila. Denarni promet cestnega odbora se prenese ves v Oblastno hranilnico v Celju. Potnina odbornikom za seje se uredi po novem pravilniku. Vse banovinske ceste v okraju je dal odbor premeriti po svojem cestnem mojstru Golji. Tajniška služba ostane dosedanji tajnici Albini Potočarjevi; na razpis se je oglasilo 44 prošnjikov. Nujna dela v Hrastniku, Črnem potoku in pri laškem pokopališču so prekoračila proračun teh cest, kar se bo pokrilo s preostanki pri drugih cestah. V Mišidolu bo preložena cesta, da se izogne dvema mostoma, ki bi ju trebalo na novo graditi z večjimi stroški kot jih bo zahtevala preložitev. Podpora občinskim cestam, določena v proračunu, je izčrpana. Cesta Hrastnik—Zidanimost se razširja. Proračunska seja bo prihodnja. Po novi cesti Brezno—Marno bodo drugo leto že drčali avtomobili.

Penkva ob južni žel. Redni občni zbor Prosvetnega društva se vrši v nedeljo dne 23. t. m. v stari šoli z običajnim dnevnim redom. — Dne 5. novembra smo pokopali ob obilni udeležbi pogrebcev gospo Heleno Vrečko, nekdanjo posestnico na Hotunjah. Pokojno so pripeljali z avtom iz St. Jurija ob južni žel., kjer je pokojna zadnja leta bivala. Pevci so ji zapeli dve nagrobnici. Pokoj njeni duši, preostale pa naj tolaži Bog! — Tretji razred naše šole je kontumaciran, ker so baš iz tega razreda tisti otroci, ki so zboleli na škrlatinki. Treba bo več pozornosti, da se nevarna bolezen ne razširi. — Gospa Darinka Ošlak je odpotovala za svojim soprogom na Angleško. Prav hvaležni bi ji bili vsi, ako nam bi poslala par vreč težkih angleških funtov, zakaj tudi pri nas občutno čutimo gospodarsko krizo na vseh koncih in krajih, samo mokrote imamo letos preveč in zaradi tega tudi zapoznelega dela s poljskimi pridelki. — Naša mladina je zelo ukaželjna. Uči se po vseh mogočih šolah v Celju, v St. Jurju, v Ljubljani, v Mariboru in celo v daljnem Beogradu. Želimo ji kajpada mnogo uspeha, starišem pa dovolj kovačev za vzdrževanje! — Naša razsežna občina ima novega tajnika v osebi gospoda Matkota Schlausa. Prejšnji g. tajnik Jože Tremel se je umaknil v svojo čedno hišico v zaslužni pokoj. Želimo prišepemu in vedno dobro razporeženemu pri-

ateljju še dolgo vrsto let brezskrbnega življenja med nami. — Na zimo se je treba z vsem preskrbeti. Tako si je poiskal med drugimi tudi naš vrli predsednik Prosvetnega društva Joško Ipšek mlado nevesto v sosednjem Šmarju, kjer bo poroka dne 17. novembra. Lepi njegovi mladosti naj sledi srečno ter blagoslovljeno zakonsko življenje! To privoščimo prijatelju Ipšku vsi, ki ga poznamo!

Sv. Lovrenc v Slov. ger. Letos novembra je poteklo 30 let, odkar je bil umeščen kot župnik naše župnije g. Jožef Sinko, duh. svetnik. Nad 442 let že deluje v tej fari kot dober in skrben dušni pastir. Delavnemu, sivolasemu, priljubljenemu gospodu župniku želijo njegovi hvaležni župljani krepkega zdravja. — Dne 7. t. m. smo pokopali Janeza Holca, posestniškega sina v Oblakih. Bil je mirnega značaja ter član fantovskega odseka tukajšnjega Katoliškega prosvetnega društva. Rad in z veseljem je obiskoval redne sestanke. Neizprosna jetika mu je pretrgala mlado življenje, kakor že dvema bratoma pred njim. — Isti dan je umrla po dolgi in mučni bolezni Marjeta Zlodnjak, verna krščanska mati. Bila je dobrega, usmiljenega srca, zlasti do siromakov. Potrtim otrokom, ki so v kratkem času zgubili očeta in mater, naše sožalje! — V nedeljo dne 16. novembra, popoldne po večernicah, se vrši redni letni občni zbor Kat. prosvetnega društva v stari šoli. Društvo, ki že nad 20 let obstoji, je v zadnjem času še prav posebno potrebno, da seje dobra semena prave izobrazbe in vzgoje zlasti med mladino. — V nedeljo bomo imeli kar dve zlati poroki in sicer Holčevo iz Zagorci in Simoničevo na Lipovcu. Redka slovesnost!

Lahonci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Ker nas je tako nepričakovano naglo zadela težka družinska izguba, da nam je umrl naš dragi oče, zvesti mož Jakob Kos, izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki ste rajnega v boleznih tolažili, gospodu Bratušku, župniku svetinjskemu, za podeljeno zadnjo popotnico, potem vsem, ki ste na god Vseh svetnikov v tako ogromnem številu spremljali k večnemu počitku, zlasti gospodom duhovnikom, g. Antonu Mešku za poslovilne besede, pevcem in pevkam in vsem, ki ste in še bote sočustvovali z nami. Bog plačaj!

Slovenjgradec. Inštalacija novega župnika v Podgorju. Na dan Vseh svetnikov je bil na slovesen način inštaliran za župnika v Podgorju vlč. g. Simon Kotnik, dosedaj kaplan v Starem trgu. Na potu v Podgorje ga je spremljal starotrški župnik in dekan vlč. g. Ivan Jurko, profesor Živornik iz Maribora, župniki iz štirih sosednjih župnij, trije cerkveni ključarji ter občinsko zastopstvo. Podgorški župljani so postavili na čast novodošlemu župniku štiri lepe slavoloke. Slovesni inštalaciji so prisostvovali tudi vsi bratje, sestre in bližnji sorodniki župnika, med temi tudi brat g. I. Kotnik, profesor iz Maribora, in g. Fr. Kotnik, prosvetni inšpektor iz Ljubljane. Novi župnik je bil za kaplana v Starem trgu celih 6 let ter bil med župljani zelo priljubljen. Deloval je tudi veliko na združenem polju, posebno pri Hranilnici in posojilnici, kjer je kot tajnik deloval več let, kar bo ostal še znanprej.

Novičke.

IZID DRŽAVNO- IN DEŽELNOZBORSKIH VOLITEV V AVSTRIJI.

V nedeljo dne 9. novembra so se vršile v Avstriji državnozborske in deželnozborske volitve in je izid sledeči:

Državni zbor.

V vsej Avstriji je bilo oddanih skupno 3.679.621 glasov (l. 1927 3.641.526). Krščanski socialci so dobili 1.307.685 glasov (l. 1927 pa enotna lista z Landbundom 1.756.761 glasov), socialni de-

mokrati so dobili 1.517.603 (leta 1927 1.539.635) glasov, Schobrov blok je dobil 429.425, Heimwehrovci 228.338 glasov, narodni socialisti 87.620 glasov (a nobenega mandata). Krščanski socialci so dobili 35.3 odstotke vseh oddanih glasov, socialni demokrati 41.2 odstotka, Schobrov blok 11.7 odstot., Heimwehr 6.3, narodni socialisti 2.4, razcepljenih pa je bilo glasov za 5.3 odstotke.

Deželni zbor.

Obenem s parlamentarnimi volitvami so bile na Štajerskem, Koroškem in Gradiščanskem tudi deželnozborske volitve, katerih rezultat je povsod sličen izidu izidu državnozborskih volitev. V štajerskem deželnem zboru bo 17 krščanskih socialcev, 17 socialnih demokratov, 8 Schobrovcev in 6 Heimwehrovcev. — V koroškem deželnem zboru bosta 2 narodna socialisti, 6 krščanskih socialcev, 15 socialnih demokratov, 8 Schobrovcev, 3 Heimwehrovcev in 2 Slovenca (kot doslej). — Na Gradiščanskem bo 14 krščanskih socialcev, 13 socialnih demokratov in 5 Schobrovcev.

Dobro ohranjen voz (Steirerwagerl) se poceni proda: Schramel, trgovina, Maribor, Tržaška cesta 1333

Zgubili so se od Konjic do Maribora v avtobusu vzorci za očala in cenik od g. Petelna v Mariboru. Najditelj se prosi, da odda proti nagradi v upravi lista.

Verstvo in nedostatek verstva v narodih.

Priobčil A. K.

IV. Rimljani.

Rimljani so bili v prvih časih zelo skrbni poljedelci. Katon navaja stara rimska kmečka pravila takole: »Zemlja je dobra, a treba jo je skrbno obdelovati. Kaj je prvo? Polje imeti v dobrem stanu. Kaj je drugo? Dobro orati. Kaj je tretje? Gnojiti! Ne delaj nejednakih brazd, orji o pravem času! Nemaren kmet je, kdor kaj kupi, kar mu nudi njegovo posestvo.« Taka in podobna kmečka pravila so imeli stari Rimljani. Ljubezen do domače grude je bila še v njihovih srcih, ko je Rim nastopil kot svetovna moč. In ko je ta ljubezen do domače zemlje izginila, je izginila tudi zdrava moč rimske države.

Ker so bili Rimljani tako dobri poljedelci in tesno navezani na svojo grudo, je k temu prišla tudi še druga dobra lastnost, da so bili zelo verni. Ciceron sam imenuje Rimljane najvernejši narod. In res se je težko kak narod tako bal svojih bogov kot Rimljani. Ta strah pred bogovi, ta globoka vernost je eden glavnih vzrokov, da so Rimljani postali gospodarji sveta! Kadar so Rimljani v vojski oblegali kako sovražno mesto, so pozvali sovražnikove bogove, da zapuste ogroženo mesto. Za to pa so obljubili, da jim bodo v Rimu sezidali temple, v katerih jih bodo častili. Seveda so bo-

govom dano besedo tudi držali, n. pr. boginja Juno Regina iz mesta Veji, katero so Rimljani porušili, je dobila tempel v Rimu in mnogo drugih bogov razrušenih mest. Zato so Rimljani nazadnje imeli toliko bogov, da sami niso vedeli koliko. Iz tega se ravno vidi njihov strah pred bogovi; delali so tako, da bi jim bili bogovi naklonjeni.

Rimljan je mislil na bogove, ko je vstajal; na-nje je mislil pri jedi in pri delu. Vedno se je bal, da bi jih ne razžalil s kako nepremišljeno besedo ali s kakim slabim dejanjem. Misel na bogove ga je naganjala, da je bil dober oče, dober gospodar, dober državljani, dober vojak. Prav posebno so Rimljani častili družinskega boga z imenom »Lar familiaris«. Pred njegovo podobo so opravljali jutranje in večerne molitve. Ob vsaki slovesnosti so ga ovenčali, kadili s dišeči mkadilom ter mu poklanjali darove, posebno pa ob rojstnih dnevih matere, očeta in otrok. Tu je bilo središče vsega družinskega življenja. Sploh je bila Rimljanom vera nekaj zelo vzvišenega, zato je imela za njihovo življenje velikanski pomen.

Duhovništvo je razdelil kralj Numa Pompilij v posebne razrede. Na čelu vseh duhovnikov je bil pontifeks maximus. Ta je s petčlanskim odborom višjih duhovnikov dajal vse postave v verskih zadevah. Ti so čuvali, da so se ohranila stara izročila pri javni in zasebni službi božji. Imeli so v rokah zakonske in dedne zadeve, skrbeli so za javne igre in so urejevali koledar. Ljudstvu, ki ni bilo dobro podučeno, so morali duhovniki verske resnice razlagati in pojasnjevati.

Poleg duhovnikov so imeli Rimljani tudi duhovnice. Imenovale so se Vestalke, ker so služile boginji Vesti. Vesta je bila boginja domačega ognjišča in sveta varuhinja hišne sloge. V Rimu ji je bil posvečen tempel, v katerem je njej na čast ovrel sveti ogenj, kateri je bil znak pričujočnosti bogov. Le svete deviške roke so smele žgati in varovati ta ogenj. In to so bile Vestalke. V šestem letu so stopile v službo. Deset let so se učile, deset let so službo opravljale in deset let so druge podučevale. In teh 30 let so morale čisto in nedolžno živeti. Če je po krivdi kake Vestalke sveti ogenj ugasnil, jo je veliki duhovnik do krvi bičal, če je pa izgubila nedolžnost, je bila živa pokopana. Zgodovinar Plutarh pripoveduje to-le: »Na Kolinskem hribu (zdaj Pvirinal) v Rimu so izkopali globoko jamo, v katero je segala lestvica. V jamo so dejali posteljo, malo mleka, vode, kruha in olja. Sem so prinesli nesrečnico in po lestvici so jo izpustili v jamo. Nato so lestvico potegnili iz jame in jamo zasuli.« Tak je bil pri Rimljanih konec oskrunjene nedolžnosti. In dan, ko se je kaj takega zgodilo, je bil pri Rimljanih dan nesreče, takozvani »dies ater«. Drugače so pa Vestalke uživale velike časti. Bile so svobodne in so imele pravice kot matere treh otrok. Če so šle v Rimu po ulicah, se jim je moral vsakdo izogniti. Če jih je slučajno srečal hudodelec, mu je bila kazen odpuščena. Po preteku 30 let so se smele omožiti, toda večinoma so

držale obljubo čistosti prostovoljno do smrti.

Rimljani so sploh v prvih časih čisto živeli in čistost visoko cenili. Imamo prav lepe zglede. Sekst, sin zadnjega rimskega kralja Tarkvinija Superba, je oskrunil lepo Lukrecijo, soprogo Tarkvinija Kolatina. Ona je poklicala k sebi svojega očeta in svojega soproga, povedala je jima, kaj se je zgodilo ter je rekla, da radi sramote ne more več živeti in si je porinila bodalo v prsa. Vsled težke rane je izkravela in umrla. Ravnala je sicer po paganskih načelih, a čut za čistost je vendar pokazala. Plemenitnik Apij Klavdij se je zagledal v čednostno Virginijo, zaročenko tribuna Icilija. Na vsak način jo je hotel spraviti v svojo oblast. Ker ni mogel zlepa, je vložil tožbo, češ, da je Virginija njegova hči in je pravemu očetu le podtaknena. Ker je priče podkupil, je tožbo dobil in Virginija bi morala biti njegova. Toda rajše kot bi jo krivičnež spravil v sramoto, ji je lastni oče pred sodiščem porinil nož v prsa, da je tako rešil njeno čast. Rekel je: »Ker nimam drugega pota, da bi tvojo čast rešil, hočem to na ta način storiti. (Dalje prih.)

ZA NAŠO DECO

ŽIVLJENJE IN SMRT.

Anica je bila pobožna, ljubeznjiva deklica. Vsi, ki so jo poznali, so jo ljubili, posebno pa njen brat Ivanček, še majhen deček, in tudi ona ga je imela rada prav od srca. Naenkrat je Anica zbolela in Ivanček je bil radi njenih velikih bolečin prav v skrbeh. Ni mu seveda prišlo niti na um, da bi mogla umreti, saj še ni nikoli videl mrtveca, niti ni vedel, kaj je življenje in kaj smrt.

Ko je Anica tako ležala na svoji postelji v velikih bolečinah, je stopil Ivanček na vrt, da bi nabral cvetic, kolikor jih je pač pozna jesen nudila. Vedel je, da so cvetice Anici kaj drage.

Med tem časom je Anica umrla in oblekli so ji belo obleko ter jo položili v drugo posteljo. Ivanček se je sicer čudil, ko je stopil v sobo, da je sestrica drugje, ali kljub temu ji je pokazal že od daleč šopek, ki ga je bil nabral, ali deklica se ni nanj nič ozrla. Tedaj je zaklical: »Anica, glej, kaj sem ti prinesel!« Ona ga pa ni čula. Takoj je stopil bliže, je pogledal sestrico ter rekel: »Spava; položil ji bom cvetice na prsa, da se bo veselila, ko se bo zbudila. Rekla bo: To je storil Ivanček!« Tako je vse izvršil. Nato je stopil do matere z besedami: »Nabral sem za Anico cvetic, vse vrste, kakršnih je sploh le bilo. Ali ona spava. Položil sem ji cvetice na prsa, da se bo razveselila, ko se bo zbudila.«

Mati se je bridko razjokala in rekla: »Da, res spava, a na zemlji se ne bo več prebudila!«

Tako je govoril deček in mati mu ni mogla odgovoriti. Zakrila si je obraz, da bi prikrla svoje solze.

Deček pa se je jako začudil in je vprašal: »Mati, zakaj se jočeš?«

Srečen otrok, ki še ni čutil teže in bridkosti življenja.

NA POKOPALIŠČU.

Pri grobarju je potrkalo in nekdo se je zunaj oglašil: »Odpri, starček, pojdi z mano, da mi pokažeš dragi mi grob!« Zunaj je stal tujec, dolga, razmršena brada mu je skoro

skrila obraz. Oblečen je bil vojaško in vojaka je kazal ves njegov nastop. Grobar ga je poprašal: »Kako je ime onemu, ki ima pri meni svoje zadnje stanovanje?« — »Mati mi je bila. Ali ne poznate več Marjetinega sinu?« — »Oh, seveda! Bog pomagaj, tako ste rjavi od solnca in toliko ste zrasli, da Vas ne bi bil za nič spoznal. Toda, pojdite! Glejte, tu je tisti prostor. Tukaj počiva, obdana od zemlje in kamna, Vaša draga mamica.«

Dolgo časa je stal vojak molče ob grobu. Solze so mu vrele iz oči in strmel je nepremično v drago gomilo. Naenkrat je zmajal glavo ter rekel: »Motite se, tu moja mati ne stanuje. Kako bi oklepal tako tesen in majhen prostor ljubezen matere?«

SELILKAM.

Selijo se ptice
tja v tuje dežele,
čez plan in goro
na jug odletele.

Okoli pa za njimi
skrivaj mi uhaja,
in v tožnih spominih
se duša napaja.

Ah, da mi ni možno
za njimi, za njimi,
ubegniti mrazu,
ubegniti zimi!

KAKO JE PODGANA ISKALA DRUŽICO.

(Rumunska pravljica.)

Malo je manjkalo in veter bi bil moral dati nekoč svojo lepo hčerko podgani za ženo in samo pametna misel ga je rešila te nesreča.

Podgana je prišla nekoč k solncu in rekla: »Čuj me, mogočno bitje! Jaz sem najbolj nesrečna stvar na zemlji. Vsi me pode, ljudje psi, mačke. Noč in dan moram biti na oprezu, da ne zagazim v kakšno past. Skoro me je konec strahu. In kaj sem zagrešila? Samo to, da včasi na lastni račun in nevarnost oglodam kak koruzni storžec ali pa kak sir.«

»To, prijatelj moj, ne sme biti!« je reklo solnce, katero podgan kar ne more videti.

»Kaj še?« je zaklical snubač. »Ne veš li, da delajo gospodarji sveta prav tako? In niti na lastno nevarnost. Videti pa je, da vedno oženijo hčer kakega mogotca, da se zasigurajo proti vsaki nevarnosti in da jih morejo ženini starši ščititi. Pa želim tako delati tudi jaz in ker si ti najbolj mogočno med vsem, kar je, zato te prosim: Daj mi hčer za ženo in ščiti me! Sit sem že tega življenja!«

Solnce se je prestrašilo, ali brž se je izmuzalo:

»Motiš se! Jaz nisem najmogočnejše na tem svetu!«

»Kdo pa?«

»Oblak. Saj si že sama videla: Ob lepem poldnevu, baš tedaj, ko hočem zemljo prav pošteno opeči, mi zakrije oblak obraz in — nič več ne morem storiti. Pojdi k oblaku, prijatelj moj, prosi ga za hčer. Oblak je najbolj mogočen.«

Podgana je dvignila rep kvišku ter je tekla naravnost k oblaku. Povedala mu je svoje gorje:

»Ti si najbolj mogočen! Daj mi torej tvojo hčer!«

»Jaz? Jaz da bi bil najbolj mogočen? Ti se menda šališ!«

»Nikakor ne. Solnce mi je dokazalo in torej je to povsem gotovo: Ti zatemniš solnce, če le hočeš!«

»Jaz ga zatemnjujem? Za koliko časa? Najrahljši vetrič in ni me več. Veter, da, ta je najbolj mogočen, verjami mi. Če mu to poveš, bo prav zadovoljen, ker je zelo gizdav. Povem ti pa tudi kar naravnost, da je jako nestalen v svojem vedenju. Je pač veternjak!«

»Naj bo veternjak, hčer mi bo moral dati.«

In že je bila podgana pri vetru, ki se je baš zabaval s tem, da je svojo hčerko gugal v gugalnici. Podgana ga je obvestila o namenu svojega poseta:

»Ne misli, da nočem delati«, je zaključila svoj govor, »rada grem dalje, da si zaslužim svoj kruh, ali vidim, da ni mogoče živeti kar tako brez zaščite kakega mogočnika. Vso kurozo in ves sir imajo ti v svoji oblasti. Kdor je slabši, si mora nategniti jermen okoli trebuha.«

»Ali ti vendar ne spadaš med slabejše!« je vzkliknil veter. »Nasprotno, ti si mogočnejša od mene.«

»Kako?« se je začudila podgana, kateri je to zelo laskalo.

»Ali vidiš onole skalo v morju? Preden je bila tam, kjer jo zdaj vidiš, je visela na oni gori, ki moli kakor rt v morje. Pred tisoč leti so si mogočni gospodje tu gori postavili grad, tako mogočnega kakor oni sami. Na gori je izginila divjačina, na morje si ni upal nihče, ker so grajski gospodje izropali vsako ladjo, visoki zidovi so skazili lepo pokrajinsko sliko. Ti veš, da mi ni drago, če komu nadenejo okove. Rad piham prosto ter vse odpiham. Tako sem se torej silno trudil, da bi odpihnil to roparsko gnezdo. Sedeli so kakor da bi bili prirasli. Oh, tisoč trudapolnih let sem izgubil s poskusi, da bi razpršil to sodrgo. Od stoletja do stoletja so postajali bolj ponosni. Ni bilo mogoče! Skala se ni ganila. Komaj da je tuintam kje padel košček zidovja v morje, ali škodo so brž popravili. Ves nesrečen, žalosten in zasopihan sem sedel nekega jutra tu, kar začujem velik ropot in šum. — Morje se je dvignilo kakor zid in bi me bilo kmalu pogoltnilo. Skala, ki je nosila roparski grad, je sama zdrknila v morje. Sama od sebe? O, nikakor ne! Tekel sem tja in kaj sem videl? Česar v tisoč letih nisem mogel izvršiti, to ste ve podgane izvršile v par rodovih. Razumeš: Gospodje so imeli v svojih kletih bogastvo vsega sveta in kdor govori o »gospodi« in »bogastvu«, govori o »podganah«. To je isto deblo. In deblo podganskih podgan je izvršilo tako točno delo, da bi se iztrgalo spodom-podganam nekaj bogastva. Tako se je skala, ki si jo eni izdolbli, da si napravijo gnezdo, drugi pa, da ga izpraznijo, nazadnje zrušila.

Zato sem ti rekel, da si bolj mogočna od mene! Vrní se torej domov, zasnubi hčerko

lastnega debela ter vedi, da je Bog tako dobro porazdelil moč med svoje stvarstvo, da je lahko pri nekaj skromnosti vsak zase s svojim delom zadovoljen!»

REŠITEV NALOG.

1. 100 Din.
2. Maček.
3. Tatica.

NALOGE.

1. Kako nastane potom izmenjave poedinih glasnikov iz besede »lep« beseda »log«?
2. Kdo je spesnil pesmi z naslovom: Oba junaka, Mejnik, Izgubljeni raj, Na Sorškem polju, Sveti trije kralji?
3. Koliko je $\frac{1}{4}$ od $\frac{1}{5}$? Koliko je $\frac{1}{5}$ od $\frac{1}{4}$?

SMEŠNICE.

Njegova razlaga. Janezek vidi plešca z dolgo brado. »Oče, glej, temule gospodu so lasje zlezli z glave. Samo malo še visijo na licu.«

Previdnost. »Dedek, jeli, ti ne maraš sladkarij?« — »Ne, otrok moj, če jih zaužijem, me boli želodec.« — »Tako, potem je prav, drži mi ta kos potice, moram za mamó na vrt po salato.«

Primerjava. Matevžek je čital, da se divjaki pozdravljajo tako, da si drgajo nos ob nos. Nekoč priteče k materi z vprašanjem: »Mamica, ali sta naša Malči in gospod učitelj klavirja divjaka?« — »Zakaj neki?« — »Ker si vedno drgata nos ob nos, če tebe ni v sobi!«

Iz kuhinje. Dekla je pobila skledo. Gospodinja se jezi in pravi: »Kako si le mogla pobiti to lepo skledo?« — Dekla zagrabi drugo skledo, vrže jo z vso močjo ob tla, da se razleti na drobne kose in reče odkrito: »Matí, tako-le se je zgodilo!«

Iščem usmiljenih krščanskih starišev, katerim odam osemletnega zdravega dečka za svojega. Ivan Gselman, p. Limbuš. 1382

Oblačilno blago vsakovrstno ter vse potrebščine za vsakega dobite vsled ugodnega nakupa po novih najnižjih cenah v trgovinah F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. — Nakup jajc, masla, vseh poljskih pridelkov. — Zamenjava bučnic in solčnic za bučno olje ter pšenice za moko. 1381

Proda se posestvo v mariborskem okraju, 30 oralov rodovitne zemlje, vsa poslopja novo zidana in z opeko krita. Oglasiti se je pri Francu Vračko, županu v Jelovcu. 1379

Lisičje, dihurjeve, kunine, zajčje, bele podlasice in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, trgovec v Slov. Bistrici. 1380

Služkinjo, starejšo osebo za gostilno in kuhinjo, sprejemem takoj, najrajši kmetsko dekle iz Slovenskih gor. Biti mora poštena. Služba trajna, plača po dogovoru. Marija Pečovnik, gostilničarka, Fram. 1376

Posestvo 15—30 oralov, v bližini Maribora levi dravski breg ima prednost, se kupi ali vzame v najem. Ponudbe pod »Posestnik« na upravo lista.

Čč. gg. duhovnikom in organistom se priporoča za uglaševanje klavirjev, orgel in harmonijev Turin Josip, Celje. 1365

Jabolkovi divjaki za nasad drevesnic ima več tisoč komadov prvo- in drugovrstnih za prodati: Miha Kovačič, drevesničar, Št. Peter pri Mariboru. 1368

Mašancke in rdeča jabolka kupuje po najboljših dnevnih cenah Exportna družba Mathais, Suppanz in drug, Maribor, Cvetlična ulica 18. 1371

Učenec, 15—16 let star, zdrav, močne rasti, poštenih staršev, se v moji usnjarni takoj sprejme. Dobro hrano, stanovanje in nekaj obleke v hiši. Karol Kirbisich, usnjarna pri Sv. Trojici v Slov. gor. 1358

Učenca sprejemem za čevljarsko obrt, zdravega in pridnega. Hrana in stanovanje v hiši. Anton Vodoček, čevljarski mojster na Ptujski gori. 1359

Dekla pridna in poštena, tudi z triletnim otrokom, se sprejme. C. Švaršnik, Majšberg, Ptujška gora. 1369

Otvoritev. Gostilna in mesarija Mikl v Juršincih se danes zopet odpre. Cejenim gostom se priporoča gostilničar. 1373

Vinograd v Runču prodam. Pojasnila daje: L. Lipnik, Runeč 46. 1372

Trgovski pomočnik se sprejme s 15. 12. Ponudbe pod »Mlajša moč« na upr. lista. 1370

Proda se v vasi na Ptujkem polju, v ravnini, velika kmetska hiša, zidana, z opeko krita in velikim novim gospodarskim poslopjem, z dvema njivama 2 orala, 1 travnikom $\frac{1}{4}$ orala, 1 travnikom 3 orale, 1 travnikom $\frac{1}{2}$ orala ter pravico do občinske gmajne zemlje do 6 oralov. Posestvo je pripravno za živinorejo. Leži 20 minut oddaljeno od glavne železniške proge, do Maribora je pol ure z vlakom. Vprašati v pisarni advokata dr. Frana Irgoliča v Mariboru. 1366

Nobena pleša več!

Bujni lasje, lepa brada.

Mnogo tisoč dam in gospodov vsake starosti se imajo zahvaliti za svoje bujne lasje zdravniško priporočene mu Tilo Haarkraft Fluid. Tilo odstrani lusklino in prepreči izpadanje las, prehitro osivelost, trpkost, drobljivost in cepljenje las, oživi in osveži lasišče ter pomaga, da lasje hitro, bogato in bujno rastejo in v kratkem času dosežejo dvojno dolžino. »Moja frizura je po štirikratnem rabljenju vašega Tilo Haarkraft Fluid trikrat tako bujna«, piše gospa T. I. — Cena: 16 Din. 3 steklenice 24 Din, 6 steklenic 55 D. Dr. Nikol. Kemeny, Košice, poštni predal 12/N 28. ČSR. 1294

Iz Bagdada v Stambul

se imenuje nova knjiga Karl Mayevih spisov. Obsegala bo štiri zvezke, prvi je že izšel in opisuje smrt Mohamed Emina. Cena zvezku 13 Din. — Dosedaj so izšli sledeči zvezki Karl Mayevih spisov:

1. knjiga: Križem po Jutrovem.

1. zvezek: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu.
2. zvezek: Kako sem v Mekko romal.
3. zvezek: Pri Šamarih.
4. zvezek: Med Jezidi.

2. knjiga: Po divjem Kurdistanu.

1. zvezek: Amadija.
2. zvezek: Beg iz ječe.
3. zvezek: Krvna osveta.
4. zvezek: Med dvema ognjema.

Vsak zvezek zase povest. Cena zvezku 13 D. Štirje zvezki (knjiga s približno 640 stranmi) v polplatnu 65 Din, v platnu 70 Din. — Vsak mesec izide nov zvezek.

Kje dobite lepe trpežne moške in damske štofe: hlačevino, platno, tiskovine, parhand, krojaške potrebščine, srajce, kravate, naramnice, nogavice, dokolenice in še veliko drugih predmetov po zelo nizkih cenah?

Pri

Ivan Mastnak, Celje, Kralja Petra c. 15.

Istotam kupite moške štofaste obleke že od 240 Din naprej. Štofaste obleke za fante 11 do 16 let od 200 Din naprej. Moške hlače štofaste od 90 Din naprej. Moške hlače cajgaste od 47 Din naprej. Moške površnike, ovrtnik iz krzna od 400 Din naprej. Nadalje dežne plašče (Trencoat), črne zimske suknje.

Lastna izdelovalnica usnjatih suknj Ltd.

Nakup neprisljlen! 1175 Solidna postrežba!

Ekspozitna hiša „LUNA“ last. A. Pristernik
Aleksandrova 19 MARIBOR Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majo, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. Vezanine: čipke, svilene trake. Lastno vezenje, predtiskanje in pletenje. Vse vrste sukanca, prejce, igel, gumbov in raznega pribora za šivilje in krojače. — Na drobno in na debelo. 1334

Oglasi v „Slov. Gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

Popolno jamstvo

za dobroto pristne švicarske Suttnerjeve ure daje dober glas, že 33 let znane tovarniške hiše ur Suttner, od katere dobite tudi Vi na zahtevanje 1377

popolnoma zastoj

veliki ilustrirani letni cenik. V njemu najdete najlepšo izbiro žepnih ur, zapestnih ur, stenskih ur, budilnikov, zlatnine in srebrnine vsake vrste, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Že 44 Din dobite švicarsko Anker-Remont za 44 uro št. 120, dočim stane kovinasta Anker ura št. 122 s kazalcem za sekunde, svetlečimi številkami in kazalci, ponikljana samo 34 Din. Ure za zapestnice že od 98 Din naprej. Budilniki od 49 Din naprej. Noben riziko! Dovoljujemo zamenjavo ali vračamo denar! Zahtevajte takoj brezplačni letni cenik od tt.

H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Srečna roka

najde vedno najprimernejše tudi pri negi zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči »Elsafluide«, da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protinskih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bodljajih, glav- in zobobolu, slabih mišicah in pri drugih boleznih olajšati bolečine in odvrniti bolezn.

Storite enako, pomagalo bo tudi Vam!

To notranje in zunanje slovite domače sredstvo in kosmetikum dobite v lekarnah in zadevnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojnih steklenicah po 9 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po pošti 1 zavojev z 9 poskusnimi, ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi steklenicama 62 Din, več takih zavojev mnogo ceneje. Po pošti se naroča pri 1373

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elsatroj 341. — Savska banovina.

Kava, dnevno sveže pražena

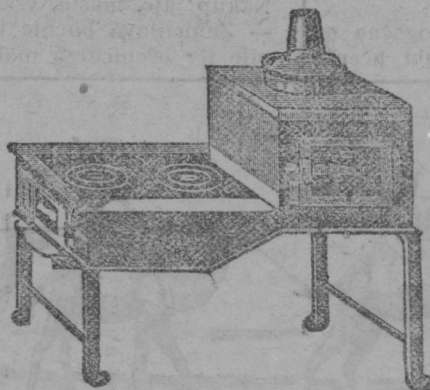

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega špacerijskega blaga direktnih virov po dnevnih cenah. 1301

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD MARIBOR

prporoča svojo bogato zalogo peči in štedilnikov po najugodnejših cenah. 1874

„SPLIT“ A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomil

ZA DOKRIVANJE STREH
 ZA OBLAGANJE STEN
 ZA ELEKTRICNE IZOLACIJE
 CEVI ZA KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo „ALPEKO“ TRG. INDUSTR. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 23. 118

Izšla je

Blasnikova **VELIKA PRATIKA**

za navadno leto 1931, ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine vrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — pošne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živali; — tabelo hektarov v orah; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabelo za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

trgovina J. Blasnik našt. d. d. v Ljubljani. 1260

Za zimo izgotovljene obleke, zimske suknje, moške, ženske plašče, čevlje, gamaše in vse potrebščine dobite najugodnejše v trgovinah Senčar, Ljutomer. 1347

Pečl za žagovine najboljšega sistema in najbolj trpežne izdeluje in razpošilja na poskušnjo brez vsakega rizika za stranko, ker plača tovarnino tja in nazaj tvrdka Rihard Jakelj, Slovenjgradec. 1137

Hlapce, samski, išče službo v okolišu Maribora. Naslov v upravi. 1367

Duhovnik kupi hišo blizu cerkve in postaje s kakimi 4 sobami in pritliklinami, z vrtom, njivo ali sadonosnikom. Ponudbe na upravo lista. 1326

Velika izbira gramofonskih plošč najboljših znamk Polydor Columbia Ilis »Masters Voice«, Ackermann nasl. I Kindl, Ptuj. 1299

Išče se primerna oseba, ki razpolaga z malim ročnim skladiščem za prodajo sira in masla na trgu v Mariboru za mlekar-ko podjetje. Ponudbe pod št. 1361

Hlapca in deklo sprejme takoj Ivan Caf, Pobrežje pri Mariboru. 1363

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ,

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Zaloga:

Stekla
Porcelana
Svetilnik
Ogledal
Čevljarjev
Šuk
Kipov
Vsakovrstnih
šip i. t. d.

FR. STUPPI CELJE

Prevzema vsa stavbna in druga steklarska dela. Najnižje cene in solidna posrežba. 23

Inserirajte!

Pljučna bolezen je ozdravljiva!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhl kašelj, nočno potenje, bronhijalni-katar, katar v grlu, izbruhanje krvi, hripavost, naduha, bodenje itd. — se ozdravi.

NA TISOSE ŽE OZDRAVLJENIH!

Pred uporabo

tankajšnje zdravstvo. Crpajte pouk in ojačenje življensko volje za zdravje iz knjige izkušnega zdravnika. Ona nudi okrepčilo in življensko tolažbo ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za današnje stanje zdravljenja pljučnih bolezni. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN,

Ringbahnstrasse 24, Abt. 624

Po uporabi

1860

USTANOVljena LETa 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3. Podružnica: CELJE, Cankarjeva II, nasproti pošte.
(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje na južgodnejše.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
 Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Posteljina

pohištvo, preproge, linoleum, zavese, odeje, madroce, vložke, tkanine za pohištvo, gradl za madroce in celofne garniture za postelje itd. — najboljše in najcenejše pri

1192

Karolu Preis, Maribor, Gosposka ulica 20

Cenike dobite brezplačno.

Manufakturna trgovina Franc Urch / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo veliko zalogo raznega, vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša postrežba!
Nizke cene!

975

Sprejme se učence za kovaško obrt. Popolna oskrba. Vpraša se v upravi lista.

1375

Malo posestvo v bližini Maribora vzame v najem Vinko Mlinarič, Sp. Poljčane.

1314

Učenec se sprejme pri g. Kvas, klobučar, Maribor, Aleksandrova c. 32.

1279

Suhe gobe, kumino in kuhano maslo kupuje Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 25. Priporoča: čaj, rum, slivovko, brinjevec, vsakovrstno specerijsko blago, okove za pohištvo in stavbe, pocinkano pločevino in drugo železnino.

1293

250 Din na dan

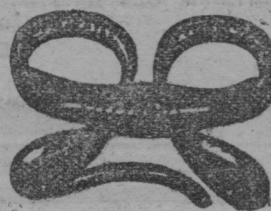
zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamko za odgovor!

1171

Jos. Pristovšek, pasar in srebrar, izdelovatelj kovinskih predmetov, delavnica za cerkveno orodje in posodo. Popravila, pozlačenje in posrebranje.
Celje, Prešernova ulica 21.

1174

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo

nizkih cenah.

494

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pisma naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192